

VICTIM BLAMING

– ET KVANTITATIVT STUDIE AF HOLDNINGER TIL OFRE

"Hvilket tøj havde hun på?"

"Var han fuld?"

"Hun kunne jo bare forlade ham inden han slår igen"

"Han burde ikke have blandet sig"

"Hun skulle have passet bedre på"

"Hvorfor gik hun alene?"

"Han var jo selv ude om det, når han gjorde det"

"Hun ved jo, at han slår når han drikker, så hun burde have ladet ham være"

"Hvorfor forlod hun også festen med ham når hun ikke kendte ham?"

"Sagde hun mon tydeligt nej?"

"Hun burde have gjort mere modstand"

Gruppe 26
Sabine Hansen

Kriminologi 10. semester, august 2016
Vejleder: Britta Kyvsgaard
Antal ord: 25.858

AALBORG UNIVERSITET

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at jeg egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Jeg er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

<http://www.studerende.aau.dk/Eksamenssnyd+-+hvordan+undg%C3%A5r+du+det%3F/>

Jeg er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning.

Endelig står jeg inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden.

FORORD

I dette forord vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke min vejleder, Britta Kyvsgaard, for god faglig opbakning og sparring undervejs gennem forløbet.

Derudover skal der lyde en stor tak til mine respondenter, der har besvaret spørgeskemaet, som danner grundlag for dette speciale. Uden jer ville det ikke være muligt at få indsigt i, hvordan victim blame kan betragtes som fænomen.

Sabine Hansen, august 2016.

ABSTRACT

Around 65.500 victims of recorded crimes were found in 2015 in Denmark; where around 40 pct. were men and 60 pct. were women. Moreover, different perspectives of victims have been introduced through the last couple of decades, where some theories view the victim as blameless; others view the victim as a cause to the criminal act.

The purpose of the current thesis is to examine whether or not different attitudes towards victims exist. Additionally, the study takes its point of departure in victim-blaming and how this differentiates on various backgrounds factors.

The empirical material of the thesis consists of a strategic sampling of 182 respondents, where about half of these are young people between 16-20 years old, and the other half consists of elderly between 50 and 79 years old. The younger half consists of students from Skive Gymnasium & HF, while the elder half is a more diverse group, where some is retired and others have different places of employment. Furthermore, the 182 respondents have all received the same questionnaire containing different statements about victims of different types of crimes. The respondents were to place their opinion from “completely agree” to “completely disagree” on the questionnaire in correlation with how much blame victims have dependent on different criminal scenarios.

Throughout the thesis three hypotheses have been given as guideline:

1. Men do more often than woman victim blame.
2. Elderly do more often than younger victim blame.
3. There is a higher proneness to victim blame if victims have a lifestyle, where they spend a lot of time in public areas.

Overall the thesis shows, that on in fourth victim blames. In conclusion, the statistical analysis showed that gender and age have a significant relation to why people victim blame. More so, the thesis concludes that men do in great extent victim blame in comparison to women. It shows that men victim blame more often than women, when it is victims of all crimes together as well as victims of rape and burglary/robbery. This can be explained by the higher identification men have with the perpetrator, where women are more likely to identify with the weak role of the victim.

It is also concluded that younger people victim blame victims of violence in nightlife, where elderly are more prone to victim blame rape victims. These differences between age groups can be caused by displacements of values from the traditionally to the late modern society.

Additionally, people are more prone to victim blame those victims who are more present in public places and who are exposed to a criminal act. Consequently, victims who spend a lot of time in nightlife cannot be considered as the ideal victim, as Nils Christie propounds, why these victims are more likely to be victim blamed. In addition, it is also shown throughout Hindelang, Gottfredson and Garofalo's Lifestyle-exposure model that the more time you spend in public areas at night-time the higher is the risk of victimization.

ABSTRACT	1
KAPITEL 1 - PROBLEMFELT	5
Indledning	5
Synet på ofre	6
Problemformulering og hypoteser	8
Hypoteser	9
Hypotese 1: Mænd er mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder	9
Hypotese 2: Ældre er mere tilbøjelige til at victim blame end yngre	10
Hypotese 3: Der er større tilbøjelighed til at victim blame, hvis offeret har en livsstil, hvor de bruger mere tid i det offentlige rum	11
KAPITEL 2 – TEORI	13
Det ideelle offer	13
Livsstilsmodellen	14
KAPITEL 3 – METODE	17
Design.....	17
Kvantitativ metode.....	19
Tilgang til feltet.....	19
Adgang til feltet	21
Overvejelser om populationen	22
Spørgeskemaet	23
Ethiske overvejelser	24
Frafald.....	25
Konstruktion af undersøgelsen.....	26
Uafhængige variable.....	26
Køn	26
Alder	27
Har nogen du personligt kender været offer for at.....	27
Har du selv været offer for at.....	28
Afhængige variable	29
Vold i nattelivet.....	32
Voldtægt.....	33
Partnervold.....	35
Indbrud og røveri.....	36
Validitet og reliabilitet.....	37
Analyseredskaber.....	38
Bivariat analyse	38
Logistisk regressionsanalyse	39

KAPITEL 4 – ANALYSESTRATEGI.....	40
Analyse del 1 – Bivariat analyse.....	40
Analyse del 2 – Regressionsanalyse.....	41
KAPITEL 5 – ANALYSE.....	43
Analysedel 1 – Frekvens og bivariat analyse	43
Frekvens	43
Bivariat analyse	50
Køn	52
Alle kriminalitetsformer	52
Vold i nattelivet.....	53
Voldtægt.....	53
Indbrud og røveri.....	54
Partnervold.....	56
Offentlig rum	57
Alder	58
Alle kriminalitetsformer	58
Vold i nattelivet.....	59
Voldtægt.....	63
Partnervold.....	66
Indbrud og røveri.....	69
Kort opsamling	71
Analysedel 2 – Regressionsanalyse.....	72
Alle kriminalitetsformer	73
Vold i nattelivet	75
Voldtægt.....	78
Partnervold	81
Indbrud og røveri	83
Offentlig rum.....	84
Kort opsamling	85
Analysedel 3 – Diskussion og sammenfatning af resultater	86
Hypotese 1	86
Hypotese 2	89
Hypotese 3	91
Victim blame	94
KAPITEL 6 – KONKLUSION	97
LITTERATUR.....	102
OVERSIGT OVER BILAG	104
BILAG 1 – SPØRGESKEMA	105

KAPITEL 1 - PROBLEMFELT

Indledning

I 2015 blev 65.632 ofre registreret for anmeldte forbrydelser, hvoraf cirka 28 pct. af ofrene er voldsofre (DST. A). Dette er den laveste registreret andel ofre siden 2008 (DST. B). På trods af nedgang i antal ofre er antallet af opkald til Offerrådgivning i Danmark (OID) fra 2007-2012 steget fra 3.426 til 4.132, hvoraf 33 pct. af opkaldene i 2012 omhandlede vold (OID, årsrapport, 2013).

Vold er den dominerende henvendelsesårsag hos OID hvert år, hvoraf andre årsager også gør sig gældende såsom tyveri/indbrud (12 pct.), røveri (7 pct.) og sexmisbrug (8 pct.).

Tabel 1.1 illustrerer, hvor mange ofre, fordelt på kriminalitetsformer, der samlet blev anmeldt i 2012 og hvor mange henvendelser Offerrådgivningen modtog inden for samme kriminalitetsform. Det anskues af tabellen, at antallet af ofre, der kontakter OID angående vold og partnervold er markant lavere end det anmeldte antal ofre. Ofre for voldtægt kontakter i højere grad OID end de andre ofre.

Tabel 1.1 Antal anmeldte ofre i 2012 (DST. C) samt antal henvendelser til OID 2012 (OID årsrapport).

	Anmeldte ofre	Henvendelser til OID
Vold	17.169	1.363
Voldtægt	382	289
Partnervold	3.900 ¹	537

Gennem specialet vil synet på ofre og deres rolle i den kriminelle handling belyses. Der arbejdes ud fra to populationer: en gruppe unge på Skive Gymnasium samt en gruppe ældre, bosat i Skive Kommune. Det vil undersøges, hvorvidt der ses en forskel mellem stikprøvens tilbøjelighed til at give ofrene skylden for den handling, de har indgået i, afhængig af bestemte faktorer.

¹ Offerrapporten 2013 (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 77) estimering af det årlige antal ofre. Danmarks Statistik

Dette indledende kapitel indeholder relevant eksisterende forskning baseret på området, som vil være fokus gennem specialet. På baggrund af empiriske studier og teorier om ofre, vil der konstrueres hypoteser, som vil anvendes som guideline til besvarelse af specialets problemformulering.

Synet på ofre

Ofre var ikke et prioriteret forskningsområde i hverken retspolitik eller samfundsdebatter tidligere. Efter 2. verdenskrig blev ofre for kriminalitet dog et aktuelt emne på dagsorden, hvor ofre, deres plads i samfundet og deres rolle i kriminaliteten fik en betydning for forskningen (McEvoy & McConnachi, 2012: 529).

Den tidligere forskning fokuserede på forskellige syn og perspektiver på, hvordan ofre betragtes som årsag til de kriminelle handlinger. Forståelsen af offer tilknytter sig ofte en samfundsmæssig sammenhæng og definition. Rainer Strobl trækker på David Miers socialkonstruktivistiske perspektiv, hvor et offer kan betragtes som et mærkat – en social status, der tilskrives individet, ifølge de formelle og uformelle regler, der er passende. Denne offerstatus er en elementær tilegnelse for offeret, for at opnå støtte fra dets omgangskreds og det sociale samfund, samt materiel kompensation. For at tilegne sig denne status som offer og opnå samfundets accept er det nødvendigt, at offeret identificerer sig med rollen og derefter præsenterer sig selv og handlingen ifølge den sociale definition af 'victimization' (Strobl, 2004: 295).

Dette er ikke altid en simpel opgave for offeret. Dog skal identiteten som *offer* tilskrives individet for at få samfundsmæssig accept. Forskningen viser dog, at nogle ofre er tilskrevet denne status af samfundet, men at individet ikke selv identificerer sig med rollen og de træk, som tilknyttes identiteten som offer (Strobl, 2004: 296).

Ovenstående beskrivelse af offer er én måde at vurdere individet på. Udover denne kan der opstilles to perspektiver på, hvordan et offer betragtes, og hvilke forestillinger, der knytter sig til denne opfattelse.

Det ene perspektiv kendetegner offeret som et sårbart og uskyldigt individ, mens det andet tilskriver offeret en del af skylden, samt vurderer offeret som knyttet til årsagen til den kriminelle gerning, der er blevet begået.

Nils Christie opstiller teorien om ”*Det ideelle offer*”. Han gør dette offer genkendeligt ved beskrivelsen af en ældre, uskyldig dame, der har besøgt sin syge søster og på vejen hjem får stjålet hendes ejendele af en ukendt mand (Christie 1986: 19). Denne typologi adskiller sig fra hvilke ofre, der generelt identificeres i det danske samfund. I 2014 var 30 pct. af de kvindelige ofre for tyveri i aldersgruppen 60-80+ år. Offerrapporten fra 2013 viser derimod, at i 2011-2012 var 0,5 pct. kvinder i alderen 50-74 år udsat for vold (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 59). Typologien *det ideelle offer* er derfor vanskelig at anskue i den virkelige verden. Den bygger dog på forestillingen om et forsvarsløst, uskyldigt, uberettigede og sårbart offer, hvilket i nogle tilfælde kan beskrive den stereotype forestilling af et offer.

Modsat ovenstående forståelse af offeret som værende uden skyld, står synet på ofre som en del af årsagen til den kriminelle handling. Dette område har primært været dominerende i den tidligere forskning inden for viktimologien, hvor ’*victim-blaming*’ samt offerets ansvar for situationen har trumfet igennem. De mest fremtrædende og tidlige viktimologer, som Mendelsohn, Amir og Von Hentig, har fokuseret på at klassificere ofre som en del af årsagen til den kriminelle handling. Derudover betoner de vigtigheden af offerets rolle, når kriminelle handlinger skal forstås (Wallace & Roberson, 2015: 12).

Hans Von Hentig var en af de første til at drage opmærksomhed på gerningsmand-offer forholdet, hvor han mente, at offeret er en af de mange årsager til kriminalitet (Schafer, 1968: 40). Han fremsatte perspektivet baseret på en gensidighed mellem gerningsmand og offer – en indbyrdes forbindelse. Hans forskning forårsagede et skifte, hvori offerets rolle blev vigtig i forståelsen af kriminelle problemer (Schafer, 1968: 41).

Desforuden mente han også, at i nogle tilfælde står ofrene selv til ansvar for den kriminelle handling, da offeret har provokeret til dennes opståen. Offeret kan virke uskyldigt, men personen kan fremme eller opmuntre den kriminelle handling – på trods af offeret som stille tilskuer. Hans Von Hentig mente dermed, at offeret ubevidst kan komme til at motivere gerningsmanden, hvorfor rollen som offer ikke længere er uskyldigt og ansvarsløst, men derimod betragtes som en aktiv aktør (Schafer, 1968: 79).

Problemformulering og hypoteser

Opgaven vil tage udgangspunkt i den del af forskningen, som omhandler victim-blaming. Undersøgelser har vist, at individer er tilbøjelige til at give offeret skylden for den kriminelle handling. Denne tendens adskiller sig på forskellige faktorer såsom alder, køn samt offerets livsstil. Eksempelvis ses en større tendens til victim-blaming inden for kriminalitetsformen partnervold, grundet en forståelse af, at ofrene er i stand til at forlade det voldelige forhold, hvis de oprigtigt ønsker det (Pollicastro & Payne, 2013: 331). Hvis offeret udviser provokerende adfærd, eller er i stand til at forudse hændelsen er offeret også i større risiko for at blive udsat for victim blame (Fox & Cook, 2011: 3409).

Eksisterende forskning og teori, som forklaret indledende leder frem til følgende problemformulering:

Hvilke forhold spiller ind på victim-blaming og hvordan forholder det sig til kriminalitetsformerne?

Problemformuleringen bygger på antagelsen om, at der vil forekomme forskel på, hvordan stikprøvens syn på ofre kommer til syne. Forskellen forventes at differentiere sig ud fra stikprøvens forskellige baggrundsfaktorer og bestemte faktorer, der gør sig gældende i de opstillede udsagn.

Det vil kvantitativt afdækkes, hvordan disse forskellige syn på ofre kan komme til udtryk i form af en spørgeskemaundersøgelse. Dette spørgeskema vil primært opbygges omkring statements omhandlende teoretiske *cases*. Disse skal afdække forskellige perspektiver på ofre og deres ansvar, med henblik på udvalgte scenarier inden for kriminelle handlinger. Udsagnene vil overvejende omhandle vold, da dette er den største henvendelsesårsag hos Offerrådgivning i Danmark. Derudover vil det også baseres på voldtægt og partnervold, da 8 pct. af henvendelserne til Offerrådgivningen omhandler dette.

Samtidig vil indbrud, røveri og tyveri vil også være en del af de teoretiske cases.

De anvendte cases, som opstilles i spørgeskemaet, er inspireret af undersøgelser, der er udformet i andre lande end Danmark. Dette vil præsenteres yderligere i kapitel 3 – Metode.

Hypoteser

Udover problemformuleringen opstilles tre hypoteser, der vil agere som opgavens guideline. Disse er både empirisk og teoretisk fremstillet. Størstedelen af dem baserer sig på undersøgelser inden for det relevante forskningsområde, mens de resterende bygger på teoretiske perspektiver på offerets rolle.

Hypoteserne er som følger:

- *Hypotese 1: Mænd er mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder.*
- *Hypotese 2: Ældre er mere tilbøjelige til at victim blame end yngre.*
- *Hypotese 3: Der er større tilbøjelighed til at victim blame, hvis offeret har en livsstil, hvor de bruger mere tid i det offentlige rum.*

Som det fremgår af hypoteserne er essensen i opgaven *victim blame*. Victim blame forstås i denne opgave som at tillægge offeret for den kriminelle handling en del af skylden.

Nedenstående vil grundlaget for hypoteserne forklares, hertil hvorfor disse hypoteser er opstillet til brug i opgaven og hvordan de skal bidrage til at besvare specialets problemformulering.

Hypotese 1: Mænd er mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder

Hypotesen baseres på forskning primært inden for voldtægtsområdet, hvor der har vist sig at være en sammenhæng mellem køn og victim blame. Kelly G. Shaver illustrerer denne sammenhæng med, at individer er mere tilbøjelige til at give dem skylden, hvor deres personlige karakteristika ikke matcher ens egne. På denne baggrund vil mænd oftere identificere sig med den mere mandlige gerningsmand end det kvindelige offer, hvorfor nogle mænd vil være mere tilbøjelige til at victim blame (Gerber, Cronin & Steigman, 2004: 2149).

Kvinder vil i teorien derfor være mindre tilbøjelige til at victim blame, da de i højere grad ser sig selv som et potentielt offer, hvorfor kvinder oftere vil identificere sig som offeret. Grunden til denne opdeling af mænd og kvinders syn på offeret, kan bunde i problemstillingen inden for den maskuline og feminine identitet. Årsagen til at mænd identificerer sig med gerningsmanden kan skyldes de identitetstræk, som tilknytter sig denne rolle, eksempelvis aggressivitet og dominans, der

også relaterer sig til magtrollen. Endvidere udviser de egenskaber, som knytter sig til den kvindelige identitet – hertil en rolle som kendetegnes ved mangel på magt (Gerber, Cronin & Steigman, 2004: 2150-2151).

Derudover viser undersøgelser også, at mænd stadig vælger gerningspersonen, selv hvis denne er en kvinde, og offeret er mand. Dette kan forårsages af, at de i højere grad vil identificere sig med den magtfulde rolle, som gerningspersonen har, fordi denne er mest lig deres egen identitet og maskulinitet (Gerber, Cronin & Steigman, 2004: 2151). Dette resulterer i, at mænd ikke blot identificerer sig med gerningsmanden på grund af kønnet, men desuden også den mere aggressive rolle, som gerningsmanden udviser. Det kan betragtes som tilknyttet samfundets stereotype forestilling af manden, som besidder den mere magtfulde rolle (Gerber, Cronin & Steigman, 2004: 2159).

Perspektivet på victim blame kan også vendes, da det kan betragtes om mænd tilskriver mindre skyld til gerningsmanden end kvinder gør uafhængig af køn, hvilket undersøgelser også illustrerer (Gerber, Cronin & Steigman, 2004: 2158).

Hypotese 2: Ældre er mere tilbøjelige til at victim blame end yngre

Hypotesen er vigtig for udvælgelsen af respondenter. Det er valgt at udvælge respondenter i to aldersgrupper: unge mellem 16-20 år, samt en gruppe af ældre, 50-79 år. Det forventes, at respondenter i den ældre aldersgruppe er mere tilbøjelig til at give ofrene skylden i forhold til, hvad de yngre vil være.

Som tidligere nævnt har Offerrapporten vist, at ældre sjældent er ofre for kriminalitet, hvorimod unge er i en større risiko for at blive ofre, hvilket blandt andet skyldes deres adfærd, som indeholder nye bekendtskaber, alkohol og færdene ude om aftenen. Tesen bygger på en forventning om, at den yngre population, i højere grad end de ældre, vil kunne identificere sig med de opstillede udsagn, undersøgelsen bygger på. Dette skyldes, at en stor del af udsagnene omhandler faktorer som alkohol, barer, at gå udfordrende klædt, at flirte samt gå alene sent om natten. Det forventes, at have en betydning for de unges besvarelse, da deres højere grad af identifikation med offeret kan resultere i, at de vil være mindre tilbøjelige til at victim blame. De ældre indgår derimod ikke i mange situationer, hvor det at være udfordrende klædt samt være beruset er aktuelt, hvorfor det kan formodes, at

deres holdning kan baseres på, at de unge burde passe bedre på sig selv, for at undgå at blive offer for kriminalitetsformerne.

Ovenstående bygger på forskningen, der er beskrevet under hypotese 1, hvor respondentens identifikationsmulighed med offeret spiller en stor rolle i deres forhold til victim-blaming. Når respondenter kan identificere sig eller se en relation mellem sig selv og offeret, er individet mindre tilbøjelig til at victim blame.

Hypotese 3: Der er større tilbøjelighed til at victim blame, hvis offeret har en livsstil, hvor de bruger mere tid i det offentlige rum

Hindelang, Gottfredson & Garofalo har opstillet den såkaldte *lifestyle/exposure model*. Den bygger på en antagelse om, at det ikke er tilfældigt at blive offer – det baserer sig på offerets livsstil. Livsstil defineres i forhold til hverdagens aktiviteter, såsom skole, arbejde og husholdning samt fritidsaktiviteter. Alle disse faktorer er med til at vise, hvem personen tilbringer tid med, hvor og hvornår (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 241). Denne teori anvendes til at forklare risikoen for at blive offer for kriminalitet, hvor der er en sammenhæng mellem offer og gerningsmand.

Modellen baseres på individets forskellige baggrundsfaktorer såsom alder, køn, civilstand, og indkomst, der ses i sammenhæng med strukturelle begrænsninger i samfundet. De livsstile, som udspringer af de strukturelle begrænsninger kommer til udtryk i form af forskellige mønstre for at blive udsat for kriminalitet (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 246).

Derudover spiller personens tilstedeværelse på offentlige steder, samt den tid, som ikke bliver brugt sammen med familiemedlemmer, en rolle i forhold til viktimiseringen af individet, jf. kapitel 2 – Teori (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 251).

Offerrapporten fra 2013 viser desforuden, at bestemte forhold påvirker risikoen for at blive udsat for forskellige former for kriminalitet. De, som går forholdsvis hyppigt ud om aftenen, er mere udsatte for vold på offentlige steder, end de der i mindre grad er ude om aftenen (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 84). Samtidig viser rapporten også, at personer i ægteskab har mindre risiko for at blive udsat for vold i private hjem, mens unge og arbejdsløse er mere udsat for vold i private hjem (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 85).

Endvidere konstateres det, at mænd i aldersgruppen 16-39-årige og studerende eller selvstændige erhvervsdrivende har en større risiko for at blive udsat for tyveri sammenlignet med kvinder i den ældste aldersgruppe med andre erhverv. Samtidig er der også større risiko for at blive udsat for tyveri, hvis man går ud mindst én gang ugentligt for at feste (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 35).

Røveri har også en sammenhæng med, hvilken livsstil offeret har. Hvis individet er enlig, mellem 16-24 år og ofte går ud for at more sig med venner eller bekendte er der større risiko for at blive udsat for røveri end dem over 25 år, er gifte eller ikke går ud om aftenen (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 104).

Ovenstående viser, at der er forskellige livsstilsfaktorer, som spiller ind på, hvor stor en risiko, der er for at blive offer for forskellige former for kriminalitet. På denne baggrund vil det derfor formodes, at der er forskel på, hvordan stikprøven ser på offeret som en del af skylden. Det antages deraf, at victim blame i højere grad forekommer for ofre, der tilbringer mere tid i det offentlige rum.

KAPITEL 2 – TEORI

Dette kapitel har til formål at præsentere det anvendte teori, som har været inspiration for specialets undersøgelse, samt vil anvendes til at sætte analysen resultater i perspektiv. Der vil i kapitlet præsentere to teorier; Nils Christies *det ideelle offer* samt Michael J. Hindelang, Michael R. Gottfredson og James Garofalos *livsstilsmodel*.

Det ideelle offer

I 1986 fremsatte Nils Christie begrebet *The Ideal Victim*, eller *Det Ideelle Offer*. Det er en teoretisk forståelse af, hvordan ofre på bedst vis opnår anerkendelse som offer:

”By ”ideal victim” I have instead in mind a person or a category of individuals who – when hit by crime – most readily are given the complete and legitimate status of being a victim” (Christie, 1986: 18).

Han anvender definitionen *det ideelle offer* som en offentlig status på samme måde som den gængse forståelse af en *helt*. Dog påpeger han, at det er vanskeligt at lokalisere disse typologier i virkeligheden, men de kan eksemplificeres. Det ideelle offer i hans begrebsafklaring er en lille ældre dame på vej hjem midt på dagen efter at have taget sig af sin syge søster. Hun bliver slået i hovedet af en stor mand, som dernæst tager hendes taske og bruger pengene på stoffer eller alkohol – dette illustrerer det ideelle offer (Christie, 1986: 18-19).

Han opstiller 5 kriterier for, at der er tale om *det ideelle offer*:

1. Offeret er svagt. Dette kan specifikt være at offeret er syg, gammel eller meget ung.
2. Offeret er i gang med respektable opgaver.
3. Offeret er på et sted, hvor det ikke muligt at give ham/hende skylden for at være – eksempelvis den ældre dame, som er på gaden i dagtimerne.
4. Gerningsmanden er stor og ond.
5. Gerningsmanden er ukendt og indgår ikke i noget personligt forhold med offeret (Christie, 1986: 19).

I modsætning til det ideelle offer fremstiller Christie en lignende situation, hvor offeret ikke betragtes som *det ideelle offer*: en ung mand, der sidder i en bar, bliver slået i hovedet af en bekendt, som stjæler hans penge. Idet at offeret ikke er svagt, ikke er i gang med et respektabelt projekt, er på størrelse med gerningsmanden og skulle være i stand til at beskytte sig selv og samtidig kendte gerningsmanden, vil dette offer ikke blive betragtet som *det ideelle offer* (Christie, 1986: 19).

Niels Christies typologi om *det ideelle offer* og de 5 kriterier skal først og fremmest anvendes i opgaven som baggrundsviden til udformning af spørgeskemaet. Teorien kan give en forståelse af, hvordan vi i samfundet betragter ofre og hvilke situationer og faktorer, der spiller en rolle før et individ accepteres som et offer af samfundet. Teorien skal også anvendes i analysen til at belyse, hvorfor resultaterne har udartet sig som de har og i hvilket omfang disse kan forstås i en teoretisk ramme.

Livsstilsmodellen

Livsstilsmodellen bygger på Michael J. Hindelang, Michael R. Gottfredson og James Garofalos indsamling af data med fokus på, hvad der øger risikoen for at blive offer for kriminalitet.

Den teoretiske model bygger på data om ofre for kriminalitet, hvor modellen viser sandsynligheden for, at et individ vil blive offer, afhængig af dets livsstil. I denne kontekst, refererer *livsstil* til rutineaktiviteter, såsom arbejde, skole, husholdning samt fritidsaktiviteter (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 241).

Modellen viser en direkte sammenhæng mellem livsstil og eksponering for høj risiko for at blive offer (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 245). For at forstå denne sammenhæng inkluderes demografiske karakteristika, såsom eksempelvis køn, alder og civilstand. Forholdet mellem de demografiske variable og at blive offer er relateret til forskellene i individernes livsstil. Dette bundes i forskellige konstellationer af demografiske karakteristika som er sammenhængende med forventninger til kønsroller og strukturelle begrænsninger, der kommer til syne gennem deres livsstil (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 246).

At blive offer er ikke ensartet fordelt, men det forekommer derimod på bestemte tidspunkter og steder, samt under bestemte omstændigheder. Endvidere afhænger det også af forholdet mellem det potentielle offer og den potentielle gerningsmand. Dette skyldes, at forskellige livsstile giver for-

skellige sandsynligheder for, at individer vil være i bestemte områder på bestemte tidspunkter, hvor bestemte personer befinder sig. ”*Lifestyle affects the probability of victimization*” (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 251).

Teorien er opbygget af otte antagelser baseret på, hvordan livsstilen kan relateres til risikoen for at blive offer for kriminalitet. Nedenstående er der redegjort for relevante antagelser, som vil anvendes i denne opgave.

Antagelse 1: Sandsynligheden for at blive offer for personlig kriminalitet er direkte relateret til den mængde af tid en person tilbringer i offentlig rum (på gaden, i parker osv.) og særligt på offentlige steder om aftenen (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 251).

Denne antagelse bygger på studier omhandlende kriminalitet sket i de sene aften- og nattetimer. Kriminalitetsformerne er både voldtægt, røveri og overfald. Disse forekommer ikke altid i det offentlige rum, men undersøgelserne viser, at offeret og gerningsmanden ofte har mødt hinanden på gaden (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 251-252).

Antagelse 6: Sandsynligheden for at blive offer, øges som en funktion af omfanget af den mængde tid et individ tilbringer blandt ikke-familie medlemmer.

Antagelsen tager udgangspunkt i, at en stor del kriminalitet bliver begået af fremmede eller ikke-medlemmer af familien. Hertil bygges på forskning omhandlende røveri og voldtægt, hvor undersøgelser om voldtægt viser, at i 58 pct. af alle anmeldelser var gerningsmanden en kendt person, mens kun 2,5 pct. af dem var familiemedlemmer til offeret (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 260-261).

Antagelse 8: Variationer i livsstil er associeret med variationer i det praktiske, attraktive og overvindelse af personen som mål for at blive offer.

Denne antagelse bygger på gerningsmandens opfattelse af potentielle ofre. Den baseres på offerets sammenhæng med individer, som har karakteristika, der ofte tilhører gerningsmænd. Det afhænger af offerets livsstil og hvorvidt de udsætter sig selv for det.

Det *praktiske* aspekt for gerningsmanden er at vente på, at individet befinder sig i bestemte områder på bestemte tidspunkter, som gør individet er i større risiko for blive offer. Dette er offentlige steder, parker, gader, som giver gerningsmanden muligheden for at gøre individet til sit offer. Disse

steder er også områder, hvor der er mindst sandsynlighed for at andre individer kan gribe ind (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978: 264).

Tilhørende det praktiske aspekt, er også den kriminalitet, der bliver begået af en gerningsmand, som har en relation til offeret. Her kan de daglige frustrationer og gnidninger øges, hvilket kan medføre et aggressivt udbrud og forårsage kriminalitet mellem to bekendte.

Derudover er ikke alle individer lige *attraktive*, set fra gerningsmandens perspektiv. Dette drejer sig om individets livsstil og hvorvidt gerningsmanden mener, at personen er tilbøjelig til at melde hændelsen til politiet.

Overvindelse af en person til at blive offer øges i det omgang, at gerningsmanden ikke ser offeret som i stand til at gøre modstand. Dette refererer til individer, som færdes alene eller er påvirket af rusmidler, hvilket gør dem lette for gerningsmanden at gøre til offer, da de ikke i lige så stor grad kan gøre modstand.

Livsstilsmodellen vil anvendes i specialet som baggrund for udformning af spørgeskemaundersøgelsen, hvor nogle af udsagnene vil indeholde faktorer, som gør sig gældende for at højne risikoen for at blive offer. I analysen vil modellen og antagelserne anvendes til at forklare, hvorfor der kan være forskellige grader af victim blame afhængig af offerets udsathed for kriminalitet.

KAPITEL 3 – METODE

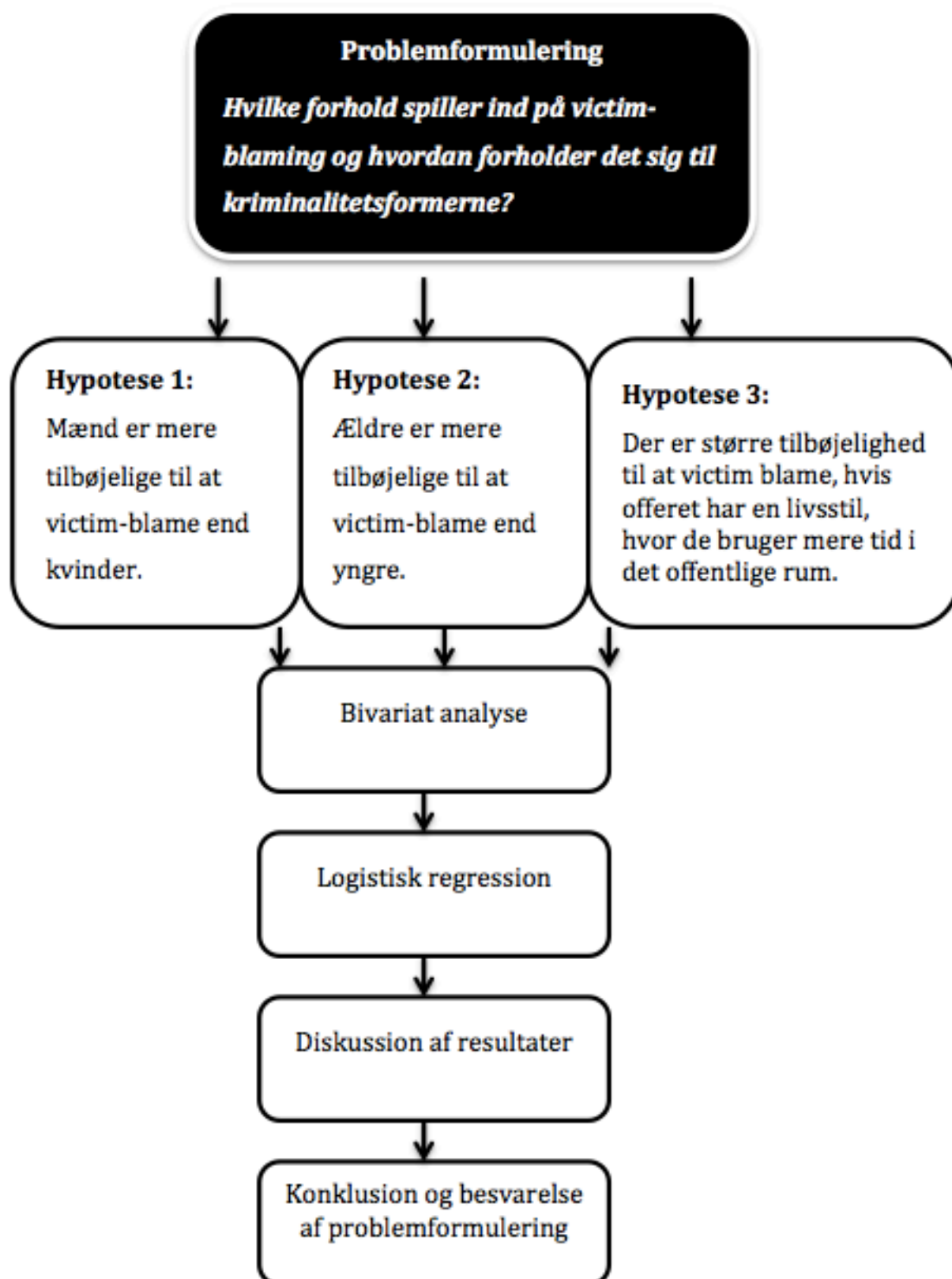
Dette kapitel har til formål at klargøre specialets design og metode, herunder hvorledes specialets problemformuleringen undersøges. Afsnittet indeholder først overvejelser om forskningsdesign samt anvendelse af den kvantitative metode. Efterfølgende præsenteres overvejelser om tilgangen til undersøgelsesfeltet samt overvejelser om, hvilken population undersøgelsen bygger på. Endvidere fremstilles spørgeskemaets opbygning og konstruktion af undersøgelsen. Afslutningsvis vil de statistiske metoder og redskaber, der anvendes i analysen, kort beskrives.

Design

For at besvare problemformuleringen på den mest hensigtsmæssige måde, er der gjort overvejelser om, hvilke informationer, der er relevant at indfange under dataindsamlingen. Overvejelserne om forskningsdesign bidrager også til metodiske overvejelser, som sætter rammerne for dataindsamlingen.

Dette speciale er præget af det cross-sectionelle design. Designet indebærer mere end én case, hvor interessen ligger på variationen mellem de udvalgte grupper. Derudover er dataene oftest indsamlet på omtrent samme tid (Bryman, 2012: 59). Specialets undersøgelse fokuserer på to udvalgte aldersgrupper som to grupper. Som det fremgår af hypoteserne, forventes det at finde en variation i disse to grupper syn på offerets skyld i den kriminelle handling, samt en forskellighed afhængig af deres køn. Undersøgelsesdataene er indsamlet på samme tid, da der ikke er arbejdet med et ønske om at undersøge en variation over tid, men en variation mellem to cases; de unge og de ældre.

Figur 5.1. Logistisk tilgang til besvarelse af problemformulering.

Kvantitativ metode

Den kvantitative metode spiller en afgørende rolle i speciales dataindsamling, som danner grundlag for besvarelse af den opstillede problemformulering,

Styrken ved den kvantitative metode er muligheden for at arbejde i bredden, frem for i dybden, hvilket den kvalitative metode beskæftiger sig med. Den kvantitative metode anvendes når feltet skal gøres målbart, hvor dette typisk udtrykkes i form af tal (Bryman, 2012: 160). Statistikken giver mere konkrete svar på opstillede spørgsmål, hvorfor den danner grundbunden for at kunne af- eller bekræfte hypoteser i undersøgelsen. Metodens bredde kan betragtes som bestående af indfangelse af en større stikprøves syn på ofre, ved spørgeskemaundersøgelse frem for interviews.

Der arbejdes ud fra et ønske om en større stikprøve, end ved interviews, således det kan give et billede af, hvorvidt der statistisk set kan uddrages en forskel på, hvordan yngre og ældre, samt kvinder og mænd er tilbøjelige til at victim blame.

Gennem dette speciale arbejdes der primært deduktivt. Dette skyldes den indledende fase med gennemgang af tidligere forskning på området, hvor to undersøgelser fra andre lande har været grundlaget for interessen for dette område. Resultaterne fra især disse undersøgelser samt teori, primært fra Christie samt Hindelang, Gottfredson og Garofalo, har været afgørende for de opstillede hypoteser i kapitel 1. Der arbejdes ud fra hypoteser omhandlende, hvad der forventes at finde i den statistiske analyse, da nogle af de afhængige variable i spørgeskemaet er inspireret af den tidligere forskning, hvorfor den deduktive, teoritestende tilgang har været at foretrække til undersøgelsen.

Tilgang til feltet

Interessen for dette felt, opstod under praktikperioden i efteråret 2015. Praktikken foregik ved Offerrådgivning, Aalborg. Interessen i dette forløb grundlagde sig, da jeg blev optaget af rådgivernes måde at håndtere ofre på, både i praksis men også baseret på, hvordan deres syn på ofre kom til udtryk.

Oprindelig indgik jeg et specialesamarbejde med Den centrale Offerrådgivning, hvor ønsket var at undersøge rådgivernes syn på ofre. Efter mange metodiske og praktiske overvejelser kom vi frem til, at det ikke var realistisk at forvente, at rådgiverne ville være tilbøjelige til at victim blame, med viden om, at jeg skrev et speciale i samarbejde med deres ”arbejdsgiver”. Dog var alt baggrundsvi-

den om ofre og Offerrådgivningen en vigtig del af forståelsen af, hvordan synet på ofre kan komme til udtryk. Dette baseres endvidere på rådgivernes udtryk for, at nogle ofre føler, at andre er tilbøjelige til at give dem en del af skylden. Med dette grundlag og den eksisterende forskning fra andre lande er interessen stor for at undersøge om dette gør sig gældende ved to grupper med forskellige aldre og køn.

Dette resulterer i, at jeg gik til feltet med en viden om, at ofrene i nogle tilfælde følte, at de fik skylden for forbrydelsen, der var begået imod dem.

Den videnskabsteoretiske tilgang til denne undersøgelse er kritisk realisme, hvor der fokuseres på, hvordan processen går fra en statistisk model til en videnskabelig forklaring af årsagerne bag victim blaming. Dette skyldes ønsket om at identificere sammenhænge mellem respondenternes alder og køn og hvorvidt de er tilbøjelige til at victim blame.

Kritisk realisme stiller sig kritisk mod positivismen og hermeneutikken, hvor det forsøger at indtage de stærke sider af positivismen og hermeneutikken (Wad, 2000: 8). Kritisk realisme forsøger at bygge bro mellem de to modsætninger: det subjektive og det objektive. Perspektivet baseres på, at vores egen viden om verden er afhængig af begreber og teorier, men det er ikke bestemmende for eller af verden. Dette betyder, at verdensbilledet ikke er fuldstændig identisk med vores forståelse af den og omvendt (Wad, 2000: 9).

Kritisk realismes ontologi omfatter tre domæner:

- Det *empiriske*: erfaringer og observationer.
- Det *faktiske*: fænomener, uanset om de bliver observeret eller ej.
- Det *reale*: mekanismer, som forårsager fænomenerne (Wad, 2000: 9).

Det *empiriske* domæne afspejles i specialet af det teoretiske problemfelt, der indeholder tidligere forskning samt kapitel 2 – Teori. Det *faktiske* domæne i opgaven udgøres af tilbøjeligheden til at victim blame som er fænomenet, der ønskes afdækket gennem opgaven. Det *reale* består dernæst af de generative mekanismer, som er årsag til, at nogle giver offeret skylden. Dette forsøges afdækket i den statistiske analyse, hvor de afhængige variable krydses med baggrundsvariablene.

På denne måde bevæger jeg mig gennem forskellige dimensioner i mit speciale for til sidst at opnå en større forståelse af det sociale fænomen *victim-blaming*. Ifølge kritisk realisme er det kun muligt at sammenfatte kausale potentialer og tendenser, da disse er afhængige af konteksterne (Wad, 2000: 10). På denne baggrund arbejdes der ikke med en forventning om at kunne udlede kausale sammen-

hænge, men derimod en statistisk analyse af, hvad der i dette tilfælde kan ligge bag victim-blaming. På baggrund af kritisk realismens inddeling af virkeligheden i observerbare og ikke-observerbare domæner skal sociologisk og kriminologisk teori anvendes til at forklare de sammenhænge, som statistikken finder. Teorien og den tidligere forskning er med til at danne forståelsesrammen for problemformuleringen og selve analysen, hvorfor tilbøjeligheden til at victim blame tolkes gennem et sammenspil af empirisk identificering i form af statistiske analyser samt teoretiske perspektiver.

Adgang til feltet

Dataindsamlingen tager udgangspunkt i en gruppe studerende på en gymnasial uddannelse, samt en gruppe over 50 år. Det skyldes hypotese 2: *ældre er mere tilbøjelige til at victim blame end yngre er*. Denne hypotese er en vigtig faktor for udvælgelsen af populationen, hvilket præsenteres i efterfølgende afsnit: *Overvejelser om populationen*.

Adgang til gruppen af studerende skete gennem en gammel kontakt på Skive Gymnasium, hvorledes indsamlingen af dem på 50+ foregik i Skive Kommune. Jeg oplyste kontakten om, hvilket formål min undersøgelse havde uden at tilkendegive, hvad jeg forventede at finde i min dataindsamling. Kravene til de studerende var begrænset, hvorfor hun fik frie tøjler til at udvælge 3-4 klasser til besvarelse af spørgeskemaet.

I forhold til den ældre del af populationen var det en større opgave at få omtrent lige så mange besvarelser, som de unge havde givet. Fordelen ved indsamling på gymnasiet består af den store mængde besvarelser på én gang samt et meget begrænset frafald. Denne mulighed kunne ikke på samme måde anvendes ved indsamling af feltet over 50 år, da disse ikke samles på samme måde.

Gennem aviser og orienteringsbreve fandt jeg frem til aktiviteter, hvor jeg formodede, at de over 50 år ville deltage. Aktiviteterne var: cykleklub i Lihme, strikke- og patchworkklub i Rødding, kortspilsklub i Skive, Lokalarkiv i Balling samt udvalgte arbejdspladser. Arbejdspladserne blev primært valgt grundet ønsket om at få respondenter, der ikke var efterlønnere eller pensionister, hvorfor jeg var nødt til at bruge mine egne kontakter til at få adgang til arbejdspladser, hvor jeg vidste, at jeg kunne sende spørgeskemaet til en større gruppe af dem på 50+. Dette skyldes en formodning om, at de ældste i denne alderskategori ikke er nær så aktive i samfundet som den yngre del af denne aldersgruppe. Samtidig viser forskning også, at ældre er mere urolige og angste for kriminalitet, hvilket kan have en stor betydning for, hvordan deres holdning til ofre kommer til syne.

Arbejdspladserne er som følger: Den Jyske Sparekasse (alle i Skive Kommune), køkkenpersonale i Skive Kommune samt personale på plejehjem i Skive Kommune.

Overvejelser om populationen

Den oprindelige plan var indsamling af minimum 50 yngre og 50 ældre til besvarelse af spørgeskemaet. Denne strategiske sampling består i et bevidst valg om en skæv aldersmæssig population for at vise, hvordan lige blot yngre og ældre ser på ofre. Af denne årsag er gruppen 21-49 år valgt fra til at besvare undersøgelsen.

Da indsamlingen af den yngre population var let og hurtig overstået, valgtes det at sætte antal op til omkring 80 i hver alderskategori. Alt i alt endte populationen med at bestå af 93 respondenter mellem 16-20 år og 89 mellem 50-79 år.

Der er en stor årsspredning i de to aldersgrupper. Der er blot 4 års forskel på de unge, mens der er op til 19 i den ældste aldersgruppe. Dette skyldes den strategiske sampling med henblik på at få studerende på en gymnasial uddannelse, hvor spredningen af alderen ikke er stor. Ved den ældre aldersgruppe var ønsket derimod at ramme både dem i arbejde, samt dem på efterløn eller pension. Grundet den store aldersspredning i de to grupper dannes der to aldersvariable, hvor den ene blot skelner mellem de ældre og yngre, mens den anden variabel har tre kategorier: 16-20 år, 50-59 år samt 60-79 år².

Desforuden har den strategiske sampling også fundet sted i forhold til køn. Det var ønsket at få en ret ligelig fordeling af mænd og kvinder gennem indsamlingen. Det endte med 60 pct. kvinder og 40 pct. mænd.

Forinden indsamlingens start blev spørgeskemaet testet på udvalgte personer for at vurdere, hvorvidt spørgsmålene var forståelige. Dette var især med fokus på om de opstillede udsagn var forståelige for den ældste del af stikprøven. Spørgeskemaet blev testet på et ældre par over 80 år, hvor de fandt det meget svært at besvare udsagnene, som både bundede af deres manglende forståelse af udsagnet samt deres problemer med at skelne udsagnene fra hinanden. Denne problematik opstod ved de udsagn, hvor den kriminelle gerning var ens men det differentierede i offerets køn.

² Yderligere om dette fremgår af analysen.

På baggrund af de forudgående tests blev der lavet små ændringer i spørgeskemaet inden udsendelsen, mens der samtidig blev truffet et valg om, at dem over 80 ikke skulle deltage i undersøgelsen for at mindske risikoen for forståelsesfejl. Når det så er sagt betyder det ikke, at de på 75 år er i bedre stand til at besvare undersøgelsen end dem på 80 år, hvorfor en større del af den ældre population befinder sig mellem 50-65 år.

Spørgeskemaet

Specialets data bygger på en spørgeskemaundersøgelse, som skal anvendes til at undersøge, hvorvidt der er forskel på tilbøjeligheden til at victim blame, afhængig af alder og køn, samt hvorvidt man selv eller en bekendt har været offer. Spørgeskemaet er udformet med samme struktur, men undersøgelsen er fuldført på to måder. Den ene anvendes til elektronisk udfyldelse, mens den anden er en udprintet version til manuel udfyldelse.

Den elektroniske opstilling og indsamling skete gennem indsamlingsprogrammet SurveyXact, som kan anvendes til at oprette spørgeskemaet, indhentning af data, samt simpel analyse.

Den elektroniske udgave er benyttet af alle respondenterne i den yngre del af stikprøven, samt en større del af den ældre gruppe. Valget af den elektroniske udgave bundede i sikring af anonymiteten 100%, da programmet på ikke giver mulighed for at identificere respondenterne. Derudover lettes indsamlingsprocessen, da svarene er direkte inde i systemet, hvilket derudover er den letteste måde at tilgå respondenter.

Til besvarelse af de manuelle spørgeskemaer blev respondenterne, præsenteret for, hvordan anonymiteten blev opfyldt. Dette skete ved, at respondenterne skulle aflevere det udfyldte spørgeskema i en lukket kasse, hvor kassen ikke blev åbnet før alle manuelt udfyldte spørgeskemaer var deri.

Ulempen ved at anvende elektroniske spørgeskemaer som metode består i, at respondenterne ikke har haft muligheden for at få afklaret mulige misforståelser af spørgsmålenes betydning, da disse blev besvaret uden min tilstedeværelse. Dertil kan det overvejes, hvorvidt respondenterne var mere tilbøjelige til at besvare udsagnene med kategorien *hverken enig eller uenig*, hvis de ikke har forstået et udsagnet. Spørgeskemaerne, der manuelt er indsamlet, har derimod denne fordel, at respondenterne kunne stille forståelsesspørgsmål. Ulempen ved at anvende en manuel indsamlingsmetode er blandt andet respondentens mulige følelse af pres til at deltage i undersøgelse grundet min tilstedeværelse. Derudover ses en ulempe ved den manuelle tilgang ved, at respondenterne har følt sig

mindre anonyme i forhold til de elektroniske, da jeg som indsamler har været i samme rum med dem, mens de lavede deres besvarelse. Dette kan resultere i, at respondenterne har været mindre tilbøjelige til at være helt ærlige og måske derimod har søgt at opfylde det, de formodede at jeg ønskede at se, hvilket kunne resultere i flere af deres besvarelser ligger i *uenig* kategorierne. Dette kan skyldes antagelsen om, at det er den mere politiske korrekte holdning at være uenig i, at ofre kan have en del af skylden, hvorfor nogle kan være tilbøjelige til at tilegne sig denne holdning, når jeg var i rummet med dem under besvarelsen.

Etiske overvejelser

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af specialets datagrundlag lavet etiske overvejelser.

En vigtig overvejelse i denne form for undersøgelse er at sikre anonymiteten i forhold til respondenternes følelse af at kunne besvare undersøgelsen helt ærligt. Dette har været meget vigtigt at sikre, både i den elektroniske og manuelle, hvorfor jeg har beskrevet for respondenterne, at undersøgelsen er anonym, hvorfor de kan svare deres ærlige mening.

Derudover har der været en gennemgående etisk overvejelse omkring de opstillede udsagn. Dette skyldes en problematik omhandlende, hvorvidt udsagnene kan virke stødende på nogle af respondenterne, da de omhandler scenarier, der omfatter voldsom kriminalitet. Derudover ses perspektivet på, at ofre selv kan have en del af skylden, som en utalt og kontroversiel problemstilling, som de fleste formentlig har en holdning til, men ikke en holdning som særlig tit udtrykkes. For nogle kan det også være at overskride deres grænser, når de overhovedet skal overveje om ofre kan have en del af skylden.

Dertil overvejes det også, at hvis respondenterne selv har været offer for en af de opstillede udsagn, kan det virke stødende at skulle tage stilling til offerets rolle i gerningen. Samtidig er udsagnene opstillet på den måde, at gerningsmanden aldrig udelukkende har skylden for den kriminelle handling, hvor det for nogle kan være en stødende forståelse af en kriminel gerning, hvorfor det kan forstås som en provokation.

Disse etiske overvejelser har spillet en rolle i opstillingen af udsagn, men det har også været vigtigt for undersøgelsen at have stærke og kontroversielle udsagn med, for at få en forståelse af, hvordan respondenterne ser offerets rolle i hændelsen, samt at kunne sætte denne undersøgelse i relation til resultater fra de andre undersøgelser.

Frafald

Indsamling af data vil altid have frafald som en faktor i forhold til stikprøven. Frafaldet kan skyldes, at respondenter nægter at besvare, at man ikke opnår kontakt til dem, eller at de af en eller anden årsag ikke kan besvare undersøgelsen (Bryman, 2012: 187).

Tabel 3.1. Frafald

Antal tilbudt	Direkte afvist	Ikke besvaret	Ikke fuldt gennemført	Fulde besvarelser	Samlet svarprocent	Samlet frafaldsprocent
240	4	48	6	182	75,8%	24,2%

Samlet set er 240 personer blevet tilbudt at deltage i denne undersøgelse. Dette er både de respondenter, hvor jeg er mødt personligt op for at indsamle samt de respondenter, der har fået spørgeskemaet over mail. Kun 4 har direkte afvist at deltage i undersøgelsen, mens resten af frafaldet stammer fra de udsendte spørgeskemaer over mail.

Ud af de 240 mulige respondenter, er der indsamlet svar fra 182 personer. Den samlede svarprocent ender derfor på 75,8 pct., hvilket betyder at undersøgelsen har et frafald på 24,2 pct.

Dertil skal det påpeges, at der ikke har været nogen frafaldsprocent hos de unge studerende, da antallet af elever i skole den dag passer med antallet af besvarelser. Derfor er frafaldsprocenten derfor bestående udelukkende af respondenter over 50 år.

Konstruktion af undersøgelsen

Indeværende afsnit vil redegøre for spørgeskemaets opbygning, der anvendes som datagrundlag for dette speciale. Afsnittet indeholder oversigt over forskellige uafhængige og afhængige variable, samt argumentation for deres relevans for undersøgelsen.

Spørgeskemaet er inddelt i to adskilte dele, hvor første del indeholder de uafhængige variable, mens anden del indeholder de afhængige variable i form af udsagnene. Den første del bygger på faktuelle og personlige oplysninger om respondenterne, samt respondentens og bekendtes udsathed for kriminalitet. Anden del indeholder batteriet af udsagn omhandlende ofre for kriminalitet, hvorfor denne del omhandler spørgsmål til respondentens holdninger (Bryman, 2012: 253).

En større mængde af de afhængige variable er stærkt inspireret af undersøgelsen *Is Knowledge Power? The Effect of a Victimology Course on Victim Blaming*, af Kathleen A. Fox & Carrie L. Cook, 2011, hvilket vil fremgå af operationalisering af de afhængige variable. Nogle af udsagnene er opstillet på lignende måde som undersøgelsen, hvilket skyldes et ønske om at kunne vurdere, hvorvidt undersøgelsens resultater gør sig gældende i denne stikprøve.

De uafhængige og afhængige variable uddybes nedenstående.

Uafhængige variable

De uafhængige variable er inddraget i dataindsamlingen grundet ønsket om at teste hypoteserne, som er opstillet i kapitel 1.

Køn

Den uafhængige variable køn spiller en stor rolle i undersøgelsen, da hypotese 1 bygger på antagelsen om, at mænd er mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder er. På denne baggrund anvendes køn som en uafhængig variabel.

Variablen er dikotom nominelskaleret med to værdier:

1= Kvinde

2= Mand

Alder

Alder fungerer som uafhængig variabel i undersøgelsen. Variablen spiller en rolle i problemformuleringen da det forventes, at der er forskel på, hvorvidt yngre og ældre er tilbøjelige til at give offeret skylden for handlingen, der er begået mod dem. Hypotese 2 bygger på antagelsen om, at ældre er mere tilbøjelige til at give offeret skylden end yngre er, hvorfor alder er medtaget som en uafhængig variable.

Alder er i spørgeskemaet opstillet som et tekstfelt, således respondenten selv indtaster sin alder i tal. Dette betyder, at det er et åbent spørgsmål, hvor respondenten kan udfylde det, de ønsker, dog kun tal (Bryman, 2012: 246). Fordelen ved åbne spørgsmål er, at jeg ikke skulle lave alderskategorierne fra starten, da det ikke var forudbestemt hvilken alder de unge og ældre skulle have. Jeg havde en formodning om en alderskategori, men jeg ønskede ikke at opstille afkrydsningskategorier til hver alder, da jeg åbnede op for muligheden for at have flere aldre med end først antaget.

Variablen er intervallskaleret i udgangspunktet, men det vælges at kode den til at blive nominalskaleret i to kategorier:

1= Unge (16-20 år)

2= Ældre (50-79 år).

Derudover er der lavet en testvariable med 3 kategorier, for at undersøge hvorvidt der er forskel på den store aldersspredning i de ældste alderskategori.

1= 16-20 år.

2= 50-59 år.

3= 60-79 år.

Har nogen du personligt kender været offer for at..

Variablen er opbygget omkring 6 hændelser, opstillet ud fra hvorvidt personligt kender en som har været offer for hændelserne.

Hændelserne er som følger:

- Nogen har brudt ind i hans/hendes hjem og stjålet genstande.
- Nogen har stjålet han/hendes ejendele (eks. cykel, pung, telefon mm.).
- Nogen har truet ham/hende med et våben til at udlevere penge eller genstande.
- Nogen har slået ham/hende i byen.

- Nogen har seksuelt overfaldet ham/hende.
- En partner har slået ham/hende.

Bevarelsen er opstillet som en dikotom besvarelse, med to værdier:

1= Ja

2= Nej

Dette spørgsmål er opstillet som et 'tvunget-valg' spørgsmål, hvilket betyder, at respondenterne skal tilkendegive enten ja eller nej ved alle hændelserne, hvorfor respondenterne ikke kan springe over spørgsmål. Dette sikrer på anden vis, at respondenterne får læst alle hændelser og får besvaret dem alle (Bryman, 2012: 259).

Spørgsmålet anvendes som en uafhængig variabel. Dette skyldes en forventning om, at hvis en respondent af respondenterne har oplevet nogle af disse hændelser, vil de være mindre tilbøjelige til at give offeret skylden, da deres eventuelle ven derfor har været et offer.

Har du selv været offer for at..

Denne variabel er opstillet omkring samme hændelser som ovenstående, hvor der her er fokus på om respondenterne selv har været offer for hændelsen.

Hændelserne er som følger:

- Nogen har brudt ind i dit hjem og stjålet genstande.
- Nogen har stjålet dine ejendele (eks. cykel, pung, telefon mm.).
- Nogen har truet dig med et våben til at udlevere penge eller genstande.
- Nogen har slået dig i byen.
- Nogen har seksuelt overfaldet dig.
- En partner har slået dig.

Bevarelsen er opstillet som en dikotom besvarelse, med to værdier:

1= Ja

2= Nej

Dette spørgsmål er også lavet som et 'tvunget-valg' spørgsmål, hvorfor respondenterne ikke kan springe over spørgsmål. Dette spørgsmål anvendes også som en uafhængig variabel til at danne et

indtryk af, hvorvidt der er forskel på om respondenterne selv har været offer for en eller flere af hændelserne og hvorvidt dette har en påvirkning på, om respondenterne er tilbøjelige til at give offeret skylden i de opstillede udsagn. Det forventes, at respondenterne som selv har været offer for en af hændelserne er mindre tilbøjelige til at give ofrene skylden i det opstillede udsagn, sammenlignet med de respondenter, der ikke selv har været ofre for kriminalitet.

Afhængige variable

De afhængige variable er 19 adskilte udsagn omhandlende ofre for forskellige former for kriminalitet, hvilket fremgår af hele spørgeskemaet i bilag 1. De 19 udsagn er opstillet i et batteri med de samme svarkategorier, hvortil svarkategorierne er opstillet som en likert skala. En likert skala anvendes til måling af flere indikatorer for stikprøvens holdninger relateret til et bestemt område. Den primære årsag til brug af en likert skala er, at den anvendes til at måle intensiteten af meningen til et bestemt fokusområde. Der anvendes ofte udsagn/items med forskellige fokusområder, hvor respondenterne skal tilkendegive hans eller hendes niveau af enighed i udsagnet. I udgangspunktet laves skalaen ofte som en 5-punkts skala fra *helt enig* til *helt uenig*, hvor der er en midtekategori, der udtrykker en neutral holdning til udsagnet (Bryman, 2012: 166).

Eftersom batteriet med afhængige variable alle er lukkede spørgsmål er det vigtigt at lave en neutral eller *ved ikke* svarkategori. Dette gør sig især gældende når der anvendes udsagn omhandlende holdninger, for at undgå at presse respondenterne til at tilkendegive en holdning, som de reelt set ikke har (Bryman, 2012: 259).

Svarkategorierne for hele batteriet er som følger:

- Helt enig
- Delvist enig
- Hverken enig eller uenig
- Delvist uenig
- Helt uenig

Udsagnene er opstillet i bestemte temaer ud fra hvilke ofre, der primært kontakter Offerrådgivning Danmark. Temaerne er: vold i nattelivet, voldtægt, partnervold samt indbrud og røveri. I afsnittet

efter tabellen vil hvert udsagn opstilles i de konkrete temaer med uddybning af, hvorfor netop dette udsagn er relevant i forhold til teorien og besvarelse af specialets problemformulering.

Nedenstående tabel viser en oversigt over, hvilke faktorer, der gør sig gældende ved de enkelte udsagn. Nogle udsagn behandler flere faktorer, mens andre blot baseres på en enkel faktor.

Tabel 3.2 Afhængige variable samt gældende faktorer

Faktor	Udsagn
Køn, alkohol og bevidst	<i>En ædru mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.</i> <i>En beruset kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende.</i> <i>En beruset mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.</i> <i>En ædru kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende.</i>
Mand, beruset, ubevidst	<i>En beruset mand, som uden at ville det, provokerer en anden mand i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.</i>
Risikoadfærd	<i>Den, som prøver at stoppe et slagsmål, er i nogen grad selv skyld i, at en af de involverede slår ham.</i> <i>En kvinde, som accepterer at gå ud med sin ekskæreste selvom hun ved, at han meget gerne vil fortsætte forholdet, er i nogen grad selv skyld i, hvis ekskæresten udsætter hende for et seksuelt overgreb.</i> <i>En beruset kvinde, som forlader en fest med en hun lige har mødt, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.</i> <i>En kvinde, som går udfordrende klædt i mennesketomme gader midt om natten, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.</i>

	<i>En kvinde, som ikke forlader sin voldelige partner, er i nogen grad selv skyld i, at hun igen udsættes for vold.</i> <i>En kvinde som ved, at partneren er tilbøjelig til at blive voldelig, når han er påvirket af alkohol, og ikke undgår ham, når han er fuld, er i nogen grad selv skyld i, hvis han udøver vold mod hende.</i> <i>En mand, som er sin partner utro, er i nogen grad selv skyld i, hvis partneren bliver vred og udøver vold mod ham, når hun opdager det.</i> <i>En kvinde, som er utro mod sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis han bliver aggressiv og udøver vold mod hende.</i> <i>De som ikke har sikret deres bolig ordentligt, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker et indbrud i deres hjem.</i> <i>Banker, som ikke sikrer sig godt mod røveri, er i nogen grad selv skyld i, hvis de bliver udsat for røveri</i> <i>De, der ikke sørger for, at deres bolig virker beboet når de er ude at rejse, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker indbrud.</i>
Retten til at sige nej	<i>En kvinde, som har indvilliget i sex men derefter ændrer mening, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.</i>
Pligten til at gøre modstand / sige nej	<i>En kvinde, som ikke får sagt tydeligt nej til seksuel samvær med sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis de har sex imod hendes vilje.</i> <i>En sund og stærk kvinde, som ikke gør fysisk modstand mod en voldtægtsmand, er i nogen grad selv skyld i voldtægten.</i>

Vold i nattelivet

En ædru mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.

En ædru kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende.

Disse udsagn bygger på en antagelse om, at når offeret gør noget bevidst vil respondenterne være mere tilbøjelige til at give offeret skylden, end hvis offeret ubevidst havde været skyld i volden. Derudover er begge ofre ædru, samt forskellige køn, hvorfor der forventes en forskel på victim blame til disse to udsagn.

Udsagnet er inspireret af undersøgelsen *Is Knowledge Power? The Effect of a Victimology Course on Victim Blaming*, af Kathleen A. Fox & Carrie L. Cook, 2011.

En beruset mand, som uden at ville det, provokerer en anden mand i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.

Udsagnet inddrager alkohol som faktor samt et fokus på, at offeret ikke med vilje er endt i en voldelig situation. Alkohol spiller en teoretiske rolle i forhold til Livsstilsmodellen, hvor det at være beruset er en faktor for at indgå i risikoadfærd.

Udsagnet er inspireret af undersøgelsen *Is Knowledge Power? The Effect of a Victimology Course on Victim Blaming*, af Kathleen A. Fox & Carrie L. Cook, 2011.

En beruset kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende.

En beruset mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.

Disse udsagn bygger på antagelsen om, at der er forskel på, om det er en mand eller kvinde som er offer for den kriminelle handling. Det vigtige i dette udsagn er alkohol, som er meddraget grundet aspektet fra Livsstilsmodellen samt det at offeret bevidst gør noget, der medfører en voldelig situation. Det forventes, at når offeret er kvinde er populationen mindre tilbøjelige til at victim blame. Derudover er nøgleordet i disse udsagn: *bevidst*, da antagelsen om, at når offeret både er påvirket af alkohol og med vilje skaber en situation, som resulterer i vold, vil respondenterne være mere tilbøjelige til at give offeret skylden.

Den, som prøver at stoppe et slagsmål, er i nogen grad selv skyld i, at en af de involverede slår ham.

Udsagnet er forholdsvis neutralt sammenlignet med de andre. Dette bygger på en antagelse om, at især flere kvindelige respondenterne end mandlige vil være enige i dette. Dette skyldes en formodning om, at væsentlig flere mænd end kvinder går ind i et slagsmål, hvorfor kvinderne vil være mere tilbøjelige til at give offeret en del af skylden.

Voldtægt

En kvinde, som ikke får sagt tydeligt nej til seksuel samvær med sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis de har sex imod hendes vilje.

Udsagnet bygger på en forventning om, at der findes en gråzone når der er tale om tvungen sex i et parforhold, hvilket omhandler pligten til at sige nej. Grundet denne antagelse er der en forventning om, at respondenterne er mere tilbøjelige til at give offeret skylden, når offeret er i et parforhold med gerningsmanden og ikke klart får sagt nej.

En kvinde, som accepterer at gå ud med sin ekskæreste selvom hun ved, at han meget gerne vil fortsætte forholdet, er i nogen grad selv skyld i, hvis ekskæresten udsætter hende for et seksuelt overgreb.

Dette udsagn bygger på risikoadfærden som kvinden udsætter sig for. Det forventes, at når der indgår risikoadfærd vil stikprøven i højere grad victim blame ofrene.

En beruset kvinde, som forlader en fest med en hun lige har mødt, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.

Udsagnet bygger på alkohol-princippet fra Livsstilsmodellen, som baseres på, at når individer er påvirket vil der være større risiko for at blive offer. Derudover indeholder dette udsagn også den faktor, at offeret selv indvilliger i at gå med en ukendt person. Dette bidrager til en antagelse om, at respondenterne vil være mere tilbøjelige til at erklære sig enig i, at hun har nogen af skylden for at hun bliver voldtaget. Dette udsagn bærer også præg af risikoadfærd, hvilket kan være en faktor i respondenternes besvarelse.

Udsagnet er inspireret af undersøgelsen *Is Knowledge Power? The Effect of a Victimology Course on Victim Blaming*, af Kathleen A. Fox & Carrie L. Cook, 2011.

En kvinde, som går udfordrende klædt i mennesketomme gader midt om natten, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.

Dette udsagn bygger på Livsstilsmodellen, der behandler det aspekt, at hvis personen går alene om natten, hvor der ikke er andre mennesker vil man være i større risiko for at blive offer. Derudover indeholder denne teori også det faktum, at hvis kvinden går udfordrende klædt vil hun indgå i en større risiko.

Det forventes hertil, at nogle respondenterne vil være tilbøjelige til at give hende en del af skylden for voldtægten, eftersom hun udsætter sig selv for risiko.

En kvinde, som har indvilliget i sex men derefter ændrer mening, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.

Udsagnet inddrager igen en gråzone i forhold til seksuel samvær. Når kvinden først har sagt ja til sex, eller opfordret til det, men derefter ændrer mening vil nogle mene, at hun i nogen grad selv er skyld i, at hun bliver voldtaget. Retten til at sige nej er den gældende faktor i dette udsagn.

Udsagnet er inspireret af undersøgelsen *Is Knowledge Power? The Effect of a Victimology Course on Victim Blaming*, af Kathleen A. Fox & Carrie L. Cook, 2011.

En sund og stærk kvinde, som ikke gør fysisk modstand mod en voldtægtsmand, er i nogen grad selv skyld i voldtægten.

Dette udsagn har egentlig udgangspunkt i Nils Christies Det Ideelle Offer i den forstand, at det er en helt almindelige sund og stærk kvinde som bliver offer. Tvisten i dette udsagn ses i, at offeret ikke gør modstand mod gerningsmanden. Det forventes, at respondenterne vil være mindre tilbøjelige til at give offeret en del af skylden for voldtægten, da dette udsagn ikke indeholder faldgrupper som eksempelvis alkohol, gå udfordrende klædt eller hendes egen opfordring til hændelsen. Dette udsagn omhandler pligten til at gøre modstand.

Udsagnet er inspireret af undersøgelsen *Is Knowledge Power? The Effect of a Victimology Course on Victim Blaming*, af Kathleen A. Fox & Carrie L. Cook, 2011.

Partnervold

Overordnet set kan det antages, at dette tema er sort/hvidt, da det forventes at respondenterne i bund og grund er imod partnervold. Men ved at opstille forskellige udsagn, som indeholder forskellige faktorer, der kan påvirke deres mening, forventes det, at nogle vil være tilbøjelige til at victim blame, da udsagnene kan udvise en gråzone.

En kvinde, som ikke forlader sin voldelige partner, er i nogen grad selv skyld i, at hun igen udsættes for vold.

Dette udsagn er en smule kontroversielt, men det forventes at flere vil være enige i dette udsagn, end de andre om partnervold. Dette skyldes en formodning om, at hvis respondenterne ikke selv har været udsat for partnervold, er dette et emne som er svært at relatere til. Derfor vil det forventes, at flere er tilbøjelige til at give kvinden en del af skylden for at hun udsættes for vold igen, da hun ikke forlader det voldelige forhold.

Udsagnet er inspireret af undersøgelsen *Is Knowledge Power? The Effect of a Victimology Course on Victim Blaming*, af Kathleen A. Fox & Carrie L. Cook, 2011.

En kvinde som ved, at partneren er tilbøjelig til at blive voldelig, når han er påvirket af alkohol, og ikke undgår ham, når han er fuld, er i nogen grad selv skyld i, hvis han udøver vold mod hende.

Udsagnet indeholder en gråzone, da offeret forinden ved, at partneren er voldelig og alligevel ikke undgår ham. Det forventes at flere er tilbøjelige victim blame, fordi offeret har kendskab til, at den kriminelle hændelse kan ske. Offeret indgår i risikoadfærd, da hun er bevidst om volden.

En mand, som er sin partner utro, er i nogen grad selv skyld i, hvis partneren bliver vred og udøver vold mod ham, når hun opdager det.

En kvinde, som er utro mod sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis han bliver aggressiv og udøver vold mod hende.

Disse udsagn er opstillet på samme måde, med offerets køn som forskel. Dette er gjort med ønsket om at undersøge, hvorvidt der er forskel på om det er en kvinde der er offer for partnervold sammenlignet med om det er en mand, der er offer. Det forventes, at respondenterne er mere tilbøjelige til at victim blame når offeret er mand. Dette skyldes et større fokus på kvinder som ofre for part-

nervold, da partnervold hvor manden er offer ikke har stor plads i medierne. Ofrene i disse udsagn udsætter sig selv for risiko i nogen grad.

Indbrud og røveri

De som ikke har sikret deres bolig ordentligt, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker et indbrud i deres hjem.

Banker, som ikke sikrer sig godt mod røveri, er i nogen grad selv skyld i, hvis de bliver udsat for røveri

De, der ikke sørger for, at deres bolig virker beboet når de er ude at rejse, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker indbrud.

Disse udsagn er medtaget i undersøgelsen, som alternative kontrolspørgsmål. Dette skyldes især hypotesen om, at mænd er mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder er.

Mange af de ovenstående kriminelle situationer er typisk nogle, hvor ofrene er kvinder. Disse kontrolspørgsmål har ikke køn som faktor, hvilket gør at der kan testes for, hvorvidt mænd i alle tilfælde er mere tilbøjelige til at victim blame, frem for blot i de tilfælde, hvor kvinder er ofre.

Derudover virker spørgsmålene også som en form for ”cleanere”. Dette betyder, at mellem spørgsmål omhandlende vold, voldtægt og partnervold, samt anvendelse af ens formuleringer med offerets køn til forskel, er det vigtigt for respondenterne at få rensset hovedet ind i mellem udsagnene.

De er opstillet ud fra indbrud og røveri, da disse kriminalitetsformer er dem, som spiller en større rolle i kriminaliteten i Danmark. Derudover er det også en af største henvendelsesårsager til Offerrådgivningen foruden vold, voldtægt og partnervold.

Validitet og reliabilitet

Validiteten indikerer om specialet undersøger det, som er ønsket at undersøge, hvorfor det forholder sig til projektets gyldighed. Der er tale om både ekstern og intern validitet, hvor den interne validitet bunder i kausalitet, mens den eksterne validitet refererer til generaliserbarhed (Bryman, 2012: 47)

Specialets interne validitet kan betragtes i lyset af det valgte forskningsdesign, cross-sectionelle design. Der er som regel to faktorer, der kan påvirke den interne validitet i dette design: tidsdimensionen samt retningen på sammenhænge (de Vaus, 2001: 193). I projektet konkluderes der i nogen grad, at køn og alder har en betydning for, hvordan respondenterne victim blamer. Men da denne undersøgelse ikke bliver foretaget over tid, kan det ikke med sikkerhed bekræftes, at disse konklusioner er sande, da holdningen til ofre kan have ændret sig over tid.

Specialets eksterne validitet mindskes i nogen grad, grundet dataindsamlingen. Eftersom datagrundlaget blot består af en stikprøve på 182 respondenter, kan det diskuteres hvorvidt den eksterne validitet er opfyldt. Når den kvantitative undersøgelse anvendes opereres der ofte med større datasæt, hvorfor der i højere grad kan være tale om højere ekstern validitet. Desuden er indsamlingen af data ikke en tilfældig udvælgelse, men derimod en strategisk sampling, hvorfor der i mindre grad kan være tale om en høj ekstern validitet. Det kan diskuteres, hvorvidt den yngre del af stikprøven er væsentlig mere tilfældig udvalgt end den ældre. Dette betyder, at de yngres holdninger i højere grad kan generaliseres til andre unge på gymnasiale ungdomsuddannelser. Dog er der ikke nok ekstern validitet til at kunne konkludere, om det forholder sig på samme måde på eksempelvis et gymnasium i en større by som København, som det forholder sig i Skive Kommune.

Reliabiliteten fokuserer på specialets pålidelighed og reproducerbarhed, hvilket omhandler hvorvidt specialets resultater er gentagelige (Bryman, 2012: 46-47).

Muligheden for at undersøgelsen kan reproducere gør sig kun gældende ved grundige beskrivelser af fremgangsmåden og de dertilhørende overvejelser. Dette er gjort gennem dette kapitel, hvor det er beskrevet og overvejet, hvordan undersøgelsen er operationaliseret.

Dertil kan det diskuteres, hvorvidt der er en problematik ved specialets reliabilitet, da der er tale om en strategisk sampling. Dette resulterer i, at udvælgelsen af respondenter ikke har været tilfældig, hvorfor det i højere grad vil være svært at reproducere den nøjagtige undersøgelse igen. Der kan

være tale om højne reliabiliteten en smule ved, at de 19 opstillede udsagn i stor grad er gentagelser fra tidligere undersøgelser.

Analyseredskaber

Analysen er opdelt i to statistiske dele. Første del indeholder bivariate analyser af sammenhængen mellem de uafhængige og afhængige variable, mens del to indeholder regressionsanalysen, som baseres på de sammenhænge, der er set i første del.

Bivariat analyse

Denne analyse vil primært bygge på χ^2 -testen til at illustrere, hvorvidt der er en sammenhæng mellem de afhængige og uafhængige variable. χ^2 -testen anvendes på alle måleniveauer, men det ikke muligt at identificere, hvor stærk sammenhængen er mellem de to variable, samt hvilken retning sammenhængen går i (Agresti & Finlay, 2008: 224-225). χ^2 testen giver en p-værdi mellem 0 og 1, hvor jo mindre p-værdien er, jo mindre sandsynligt er det, at korrelationskoefficienten skyldes en skævhed i stikprøven. Derfor bestræbes det at få en p-værdi under 0,05, da der arbejdes med et signifikansniveau på 95% hvorfor korrelationen med stor sandsynlighed er forårsaget af en virkelig korrelation i stikprøven (Agresti & Finlay, 2008: 228-229).

χ^2 -testen vil anvendes i analysen til at teste de opstillede hypoteser. Dette sker i form af krydstabeller, hvor det kan ses om frekvensen af den afhængige variabel varierer inden for den uafhængige variabels kategorier (Agresti & Finlay, 2008: 223). I praksis vil dette betyde, at i denne del af analysen anvendes χ^2 værdierne til at vurdere, hvorvidt respondenterne køn, alder, samt respondenterne og bekendtes udsathed for kriminalitet har en påvirkning på i, hvilken grad de victim blamer.

Logistisk regressionsanalyse

Anden del af analysen indeholder regressionsanalyser for de sammenhænge, som er set i analysedel et. Den logistiske regression anvendes til at kontrollere for andre faktorerers påvirkning af, hvordan respondenterne er tilbøjelige til at victim blame. Desuden viser den logistiske regression også en mere præcis forskel mellem gruppernes tilbøjelighed gennem odds-ratio.

Der laves ordinal logisk regressionsanalyser i denne del, da alle de afhængige variable i undersøgelsen er ordinalskalerede med mere end to svarkategorier, hvor det er muligt at rangordne kategorierne (Agresti & Finlay, 2008: 496).

Nagelkerke og Test af parallelle linjer anvendes som statistiske redskaber til at vurdere anvendeligheden af regressionsmodellerne.

Nagelkerke betegnes også som $\text{pseudo-}r^2$, som er et estimat for hvor meget forklaringskraft den uafhængige variabel bidrager med til analysen. Værdien ligger mellem intervallet 0 og 1. Hvis Nagelkerke-værdien er meget lav betyder det, at den inddragede uafhængige variabel ikke alene kan forklare variansen af den afhængige variabel, hvorfor det ønskes at have en nagelkerke-værdi så høj som mulig (Agresti & Finlay, 2008: 333). Dog kan denne dog kun tolkes på med varsomhed.

Test af parallelle linjer giver en p-værdi, hvor ønsket er, at denne skal være insignifikant for at modellen er god. Ordinal logistisk regression bygger på antagelsen om, at regressionskoefficienterne skal være ens over alle modellerne, hvilket ikke er ønsket. Testen er dog meget følsom, hvorfor den blot vil bruges som guideline undervejs gennem analysen.

For at kunne tolke og aflæse regressionsanalysen fokuseres der på kategoriernes odds-ratio værdierne. Odds-ratio er forholdet mellem to odds værdier, hvor referencekategorien altid har en odds lig 1 (Agresti & Finlay, 2008: 236). Dette betyder, at de resterende odds-ratio værdier enten vil være over eller under 1 afhængig af, i hvilken retning sammenhængen består. Disse odds-ratio værdier anvendes netop i denne analyse for at kunne vurdere den præcise forskel mellem respondentgruppernes svar. I analysen vil referencekategorien altid være *enig*.

KAPITEL 4 – ANALYSESTRATEGI

Formålet med dette kapitel er at give et overblik over, hvordan analysen er opbygget. Først beskrives fremgangsmåde i den statistiske analyse, hvorefter det illustreres, hvordan teorien får sin plads i analysen.

Den statistiske analyse bygger på to dele: bivariate analyser indeholdende krydstabulering samt ordinal logistisk regressionsanalyser.

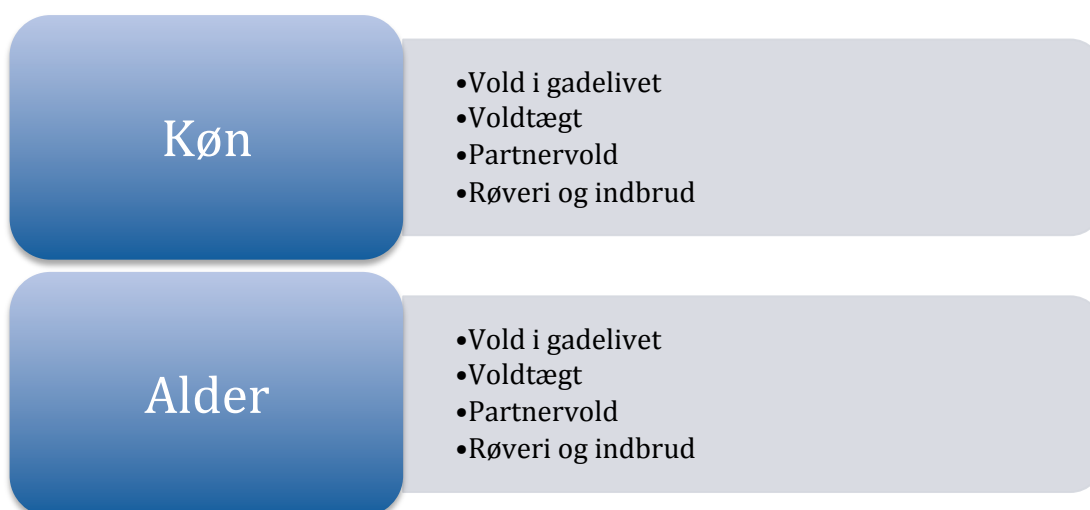
Analyse del 1 – Bivariat analyse

De bivariate analyser anvendes til at vurdere, hvornår der er tale om en signifikant sammenhæng mellem udsagnene, som danner de afhængige variable, samt de uafhængige variable: køn, alder, respondentens og deres bekendtes udsathed for kriminalitet. Krydstabellerne i del 1 danner grundlag for den efterfølgende analysedel, regressionerne, hvor de korrelationer, der er illustreret i del 1 anvendes i regressionsanalyserne, hvorefter der kontrolleres for andre variables effekt.

Hypoteserne som er opstillet i kapitel 1, danner baggrunden for analysen, hvor første skridt i af- eller bekræftelse af hypoteserne vil ske gennem krydstabellerne.

Nedenstående illustreres den konkrete fremgangsmåde i den bivariate analyse i forhold til de uafhængige variable, samt de afhængige variable i temaer.

Figur 4.1. Fremgangsmåde i analysedel 1.

Analyse del 2 – Regressionsanalyse

De statistiske sammenhænge, der er fundet i den bivariate analyse anvendes i den ordinale logistiske regressionsanalyse, hvor der elaboreres for alternative forklaringer på de fundne sammenhænge. De afhængige variable er alle udsagn, hvor der er set en statistisk sammenhæng med baggrundsfaktorerne.

Det er valgt at lave ordinal logistisk regression i analyse del 2. De afhængige variable er rekodet til en ordinal skaleret variabel med tre kategorier:

1= Uenig (Helt uenig og delvist uenig)

2 = Hverken enig eller uenig

3= Enig (Helt enig og delvist enig)

Analysedel 2 er opstillet i modeller. Første model indeholder alle kriminalitetsformer samlet, hvorefter der inddeles i temaerne: vold i nattelivet, voldtægt, partnervold samt indbrud og røveri.

Ved hvert tema er der først og fremmest lavet en regressionsanalyse, hvor alle afhængige tilhørende det pågældende tema er samlet til én afhængig variable. Dette er gjort for at teste, hvorvidt der er samlet set inden for et enkeltstående tema er tale om victim blaming. Efterfølgende præsenteres de enkelte modeller, hvor der har været signifikant forskel mellem kategorierne tilhørende de uafhængige variable.

Figur 4.2. Oversigt over analysedel 2.

Model	Afhængig variable
Model 1	Alle kriminalitetsformer
Model 2	Vold i nattelivet, samlet
Model 3	Vold i nattelivet, separat
Model 4	Vold i nattelivet, separat
Model 5	Vold i nattelivet, separat
Model 6	Vold i nattelivet, separat
Model 7	Vold i nattelivet, separat
Model 8	Voldtægt, samlet
Model 9	Voldtægt, separat
Model 10	Voldtægt, separat
Model 11	Voldtægt, separat
Model 12	Partnervold, separat
Model 13	Partnervold, separat
Model 14	Partnervold, separat
Model 15	Indbrud og røveri, samlet
Model 16	Indbrud og røveri, separat
Model 17	Offentlig rum

I analysedel 3 vil de teoretiske perspektiver fra kapitel 2 og undersøgelser, præsenteret som tidligere forskning i kapitel 1, anvendes til at analysere de fundne sammenhænge. Undervejs vil hypoteserne af- eller bekræftes, hvor der til sidst vil være en besvarelse af specialets problemformulering.

KAPITEL 5 – ANALYSE

Analysedel 1 – Frekvens og bivariat analyse

Analysedel 1 baseres primært på bivariate analyser i form af krydstabuleringer. Som beskrevet i analysestrategien vil denne del af analysen indeholde test af signifikante sammenhænge. Opgaven viser kun tabeller og figurer over signifikante sammenhænge.

Frekvens

Figur 5.1 viser svarfordelingen af de fem kategorier fordelt på 19 udsagn. Det fremgår af figuren, at svarkategorien *helt uenig* i overvejende grad er den mest dominerende, med størst procentvis besvarelse. Kategorien *helt enig* er i alle udsagn den mindst besvarede.

Modpolerne, hvor der identificeres flest og færreste besvarelser af kategorien *helt uenig*, er udsagnene: ”En ædru mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham”, hvor knap en fjerdedel er *helt uenige*. Modsat er udsagnet: ”En sund og stærk kvinde, som ikke gør fysisk modstand mod en voldtægtsmand, er i nogen grad selv skyld i voldtægten”, hvor mere end to tredjedele har erklæret sig *helt uenig*.

Modsat er kontrasterne inden for *helt enig* kategorien: ”En kvinde, som går udfordrende klædt i mennesketomme gader midt om natten er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget”, med knap 2 pct. *helt enige*. Dertil er udsagnet: En kvinde, som ikke forlader sin voldelige partner, er i nogen grad selv skyld i, at hun igen udsættes for vold”, med knap 14 pct. *helt enige*.

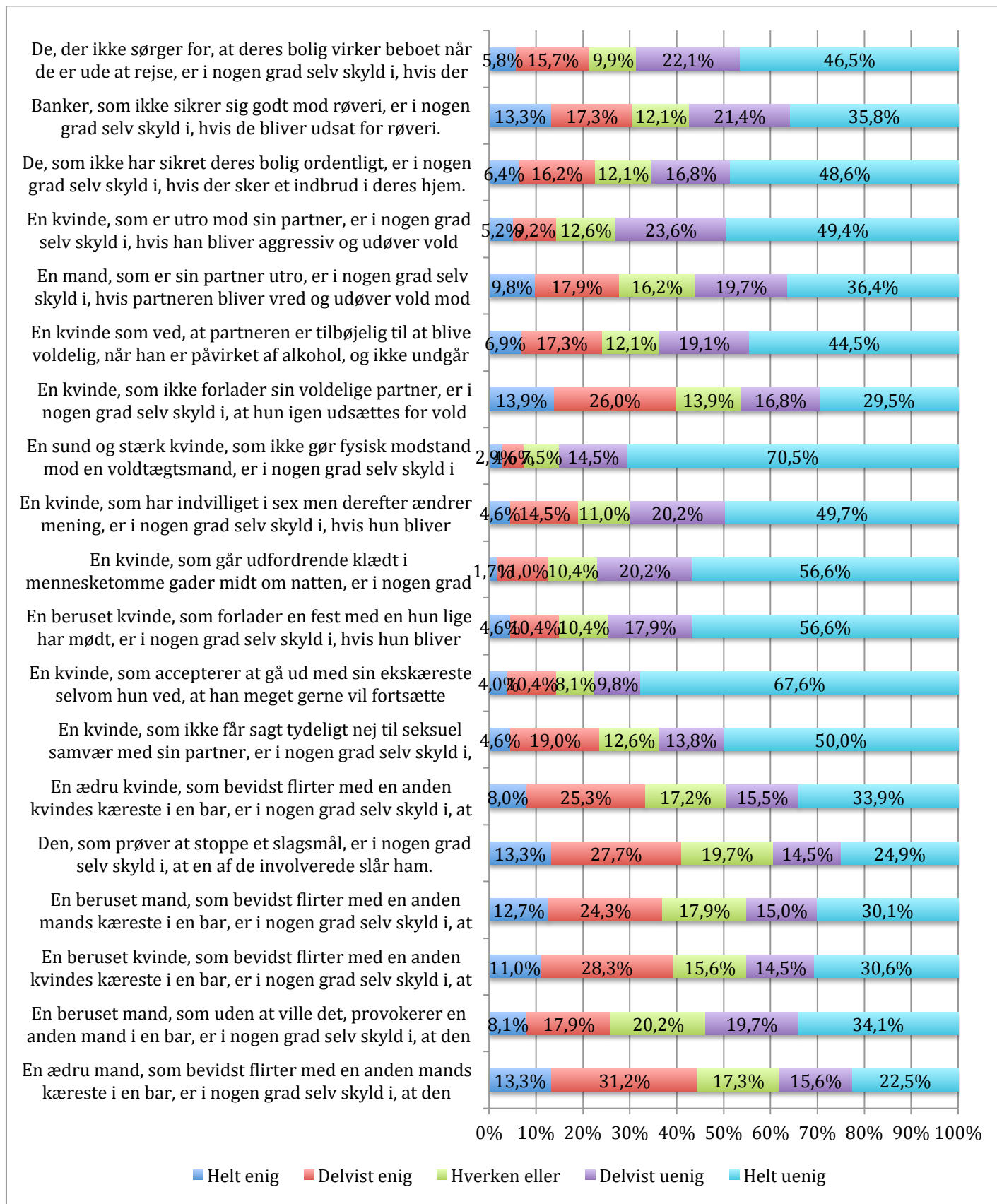
Figur 5.1 viser variationer i svarfordelingen. Det fremgår, at udsagnene omhandlende voldtægt har en væsentlige højere andel af *helt uenige*, sammenlignet med de andre temaer.

Kategorien *hverken enig eller uenig* går fra cirka 7 til 20 pct.. Den gennemsnitlige procentangivelse af alle svarkategorier fordelt på de 4 temaer kan ses i tabel 5.1. Det kan konstateres, at flere er i tvivl når det drejer sig om vold i nattelivet, hvorfor de i højere grad anvender *hverken enig eller uenig* kategorien. Voldtægt har den laveste svarprocent i denne kategori.

Tabel 5.1. Gennemsnitlig procentbesvarelse af svarkategorierne, pct.

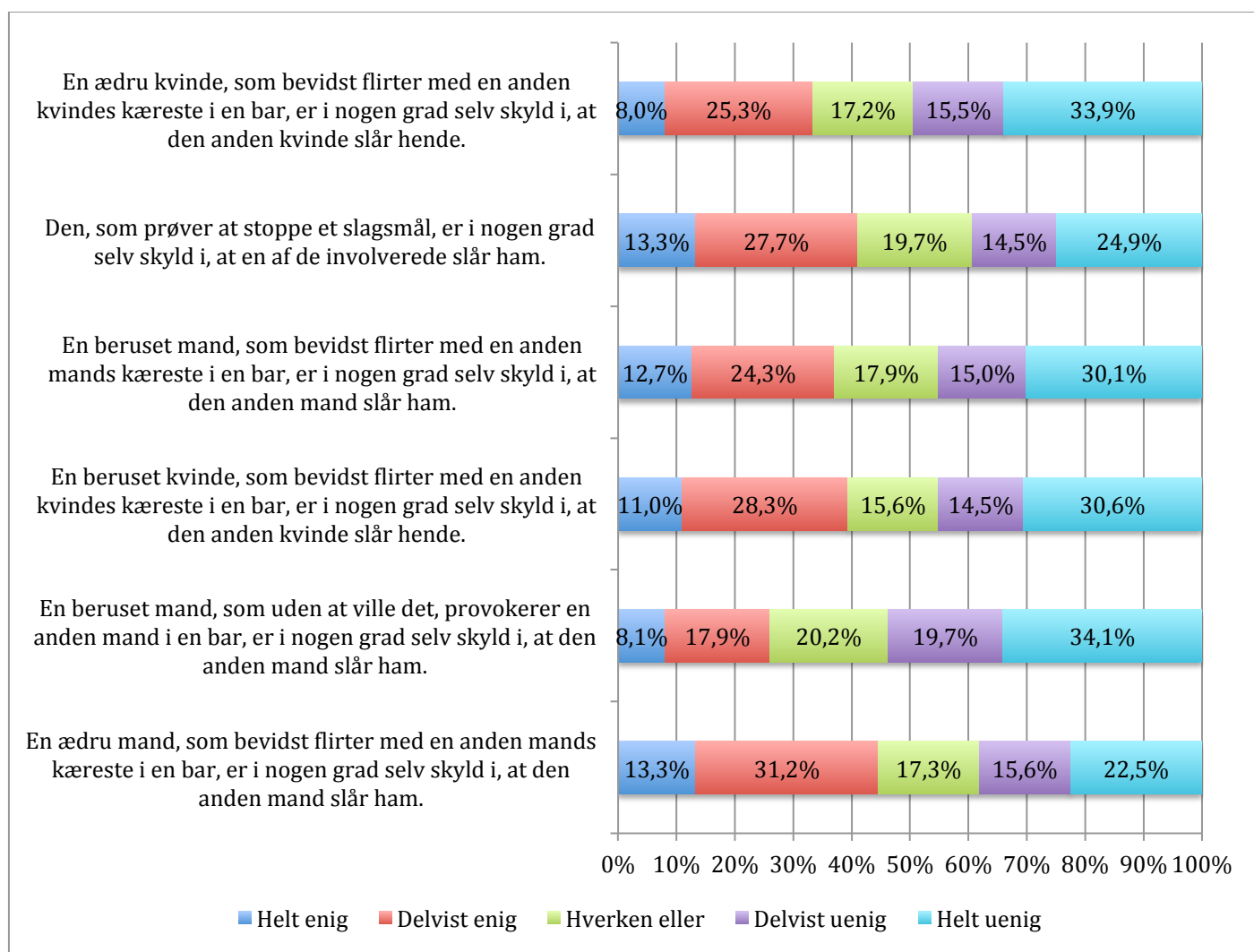
	Helt enig	Delvist enig	Hverken eller	Delvist uenig	Helt uenig	I alt
Vold i nattelivet	11,1	25,8	18	15,8	29,3	100
Voldtægt	3	11,7	10,7	16,1	58,5	100
Partnervold	9	17,8	13,9	19,9	39,6	100
Tyveri og røveri	8,5	16,4	11,4	20,1	43,6	100

Figur 5.1 Fordeling af svar, pct.

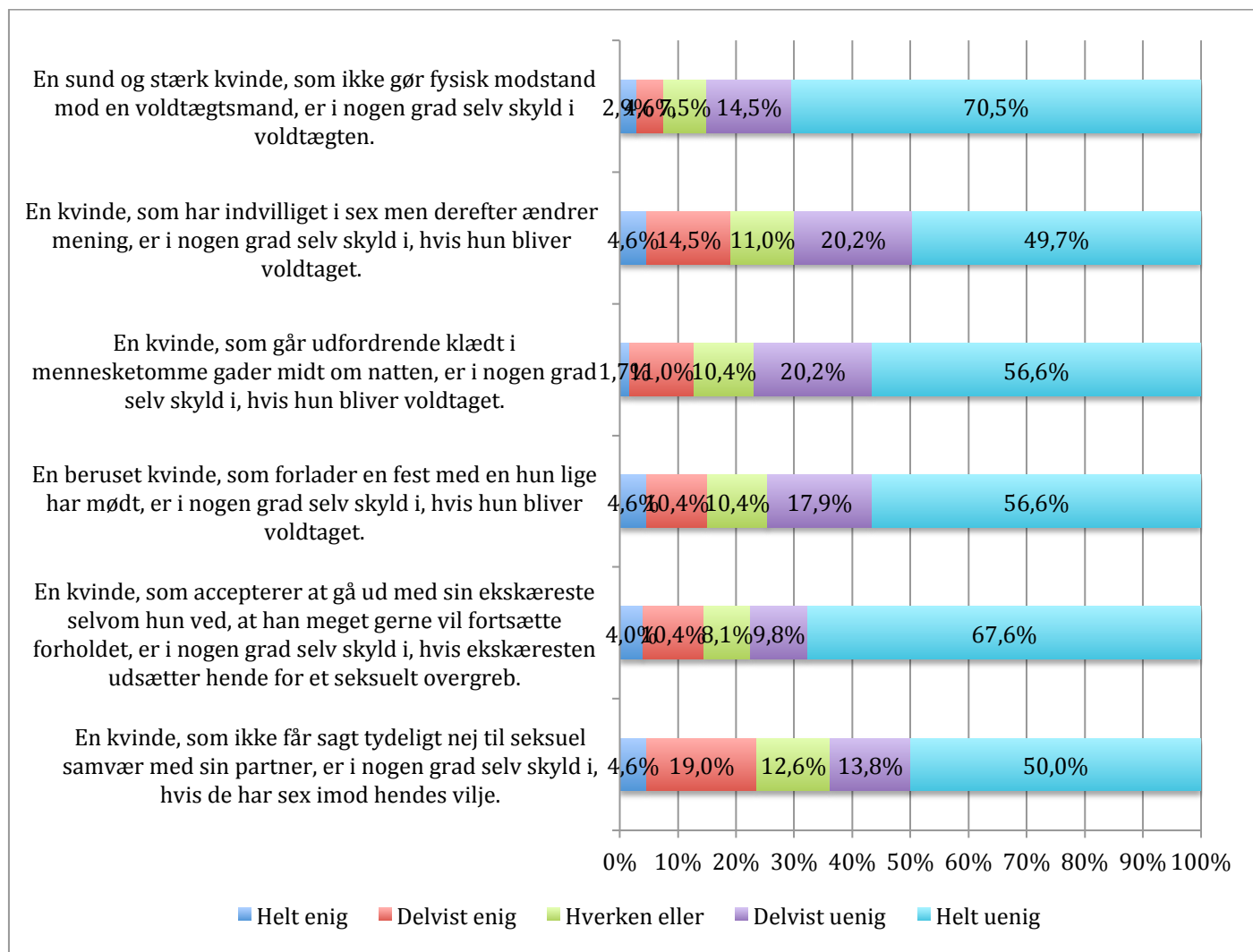
Tabel 5.1 anskueliggør, at vold i nattelivet har højest besvarelse af *helt enig*. Figur 5.2 illustrerer, at flest er *helt enige* er, i udsagnene baseret på en ædru mand, som bliver slået af en anden mand i en bar samt offeret, der selv indgår i et slagsmål (ca. 13 pct.). Dertil viser figuren desforuden, at den største besvarelse af *helt uenig* ses ved udsagnet om den berusede mand, som ubevidst provokerer en anden mand. Ved alle udsagn er under en syvendedel *helt enige* i udsagnene omhandlende vold i nattelivet.

Figur 5.2. Vold i nattelivet, pct.

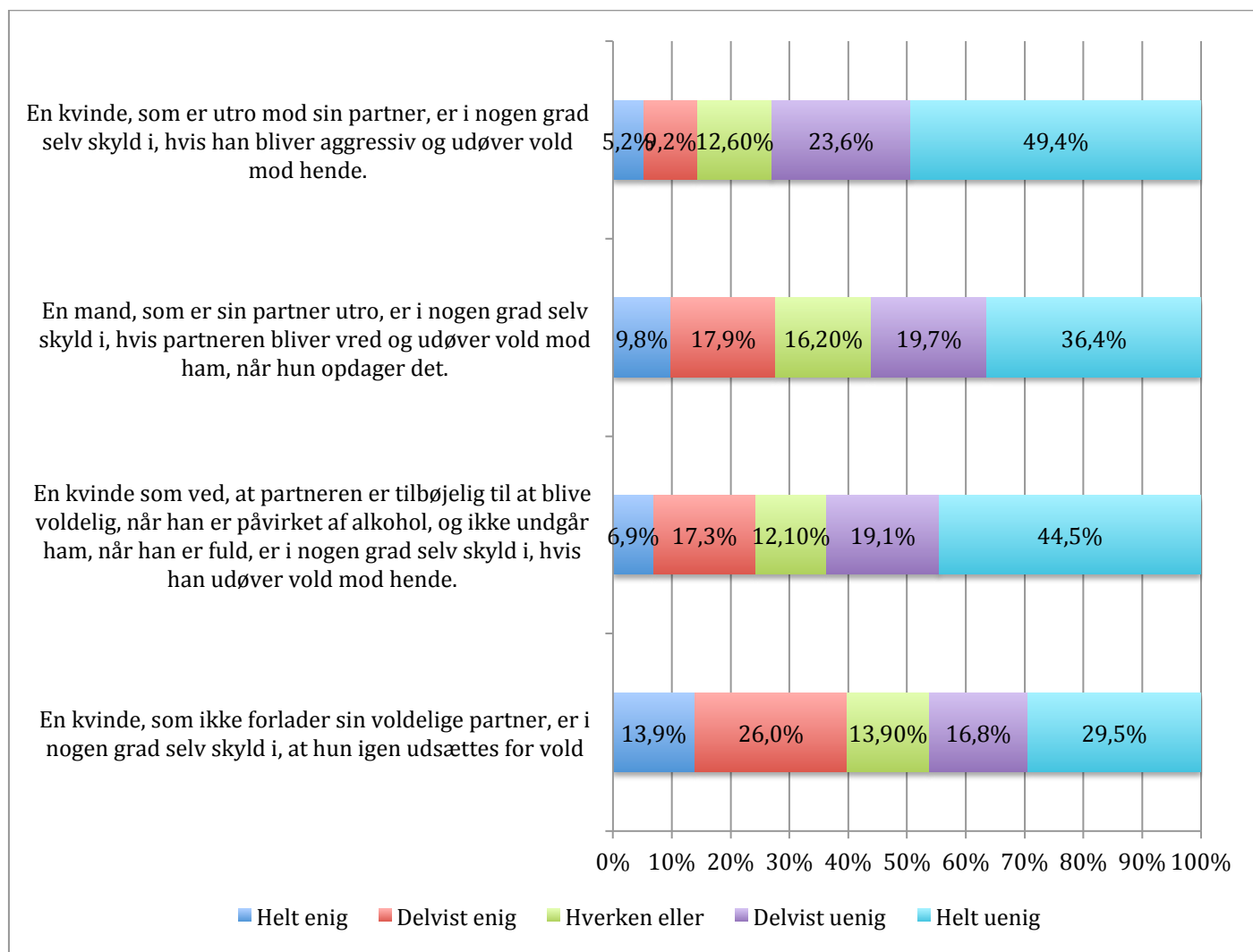
Tabel 5.1 viser, at færrest er *helt enig* når det drejer sig om voldtægt. Dette tema har samtidig den største besvarelse af *helt uenig*. Figur 5.3 illustrerer, at udsagnet om en sund og stærk kvinde har den største andel *helt uenig*. Dertil kan det konstateres, at de fleste af udsagnene ligger relativt ens angående *helt enig* kategorien.

Figur 5.3. Voldtægt, pct.

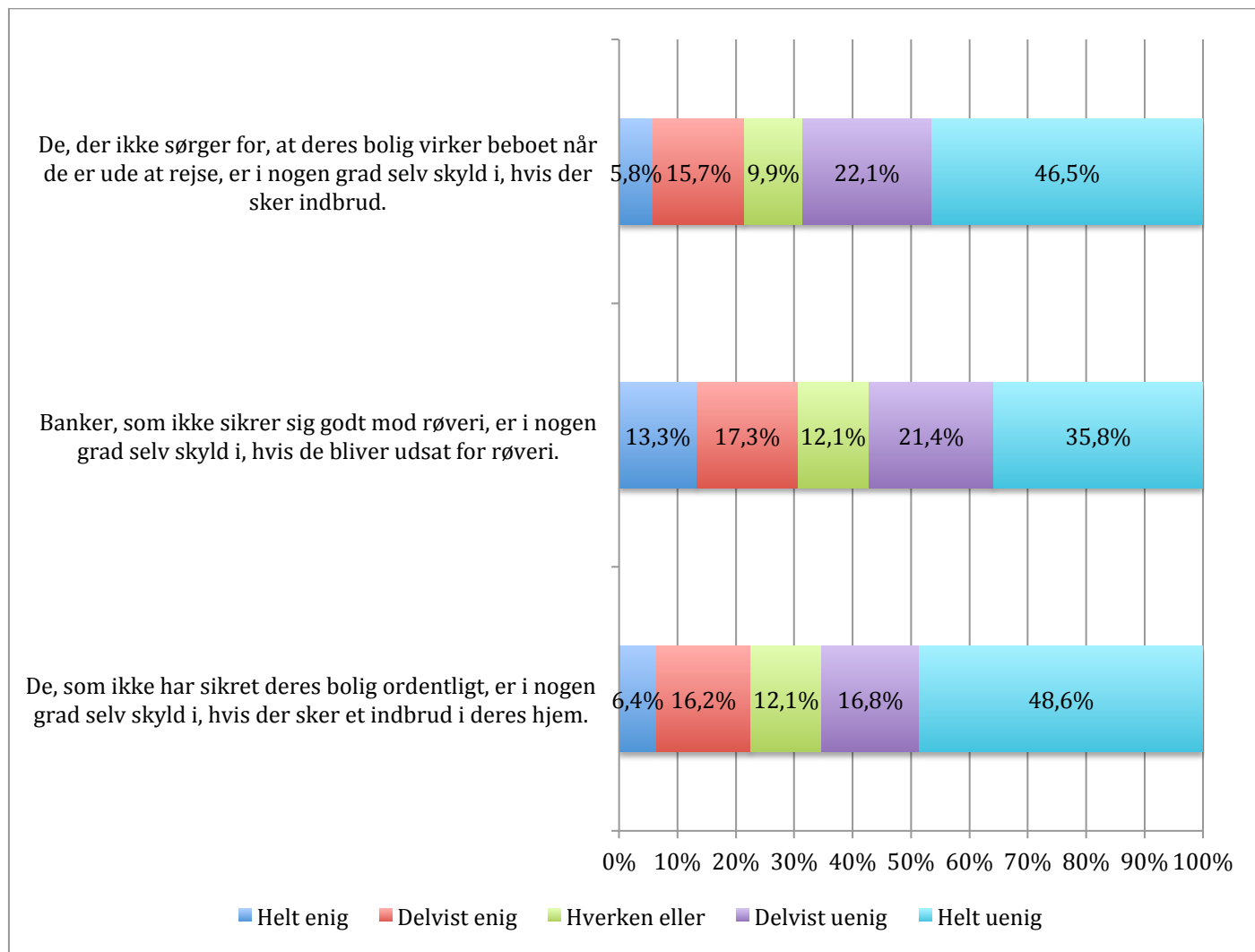
Figur 5.4 viser, at den højeste besvarelse af *helt uenig* er ved udsagnet indeholdende en kvinde, som er sin partner utro. Dertil er flest *helt enige* ved udsagnet om en kvinder, der ikke forlader sin voldelige partner med knap en syvendedel af besvarelserne.

Figur 5.4. Partnervold, pct.

Figur 5.5 viser den største besvarelse af *helt uenig* ved udsagnet omhandlende indbrud i eget hjem. Største besvarelse af *helt uenig* findes ved bankernes udsathed for røveri. Ved to ud af de tre udsagn er omtrent halvdelen af respondenterne *helt uenige*.

Figur 5.5. Indbrud og røveri, pct.

Bivariat analyse

I denne analyse præsenteres kun fordelingen baseret på køn og alder. Der er hertil lavet krydstabulering mellem de 19 udsagn og de 12 omhandlende respondentens og bekendtes udsathed for kriminalitet, hvilket kan ses i bilag 3.

Der vil i de bivariate analyser refereres til en samlet *enig* og *uenig* kategori. Dette er kategorierne *helt enig* og *delvist enig* samt *helt uenig* og *delvist uenig* sammenlagt for at få det bedste indblik i svarfordelingen³.

Analysedel 2 indeholdende regressionsanalyserne vil vurdere respondenternes tendens til at erklære sig *enig*. Af denne årsag er der under de samlede bivariate analyser indikeret, hvorvidt der er statistisk sammenhæng mellem de uafhængige variable samt udsagnene opstillet i tre svarkategorier.

Tabel 5.2. Oversigt over sammenhænge mellem de 19 udsagn og køn og alder.

	Køn	Alder
En ædru mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.		*
En kvinde, som ikke får sagt tydeligt nej til seksuel samvær med sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis de har sex imod hendes vilje.		*
En beruset mand, som uden at ville det, provokerer en anden mand i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.		*
En kvinde, som accepterer at gå ud med sin ekskæreste selvom hun ved, at han meget gerne vil fortsætte forholdet, er i nogen grad selv skyld i, hvis ekskæresten udsætter hende for et seksuelt overgreb.		*
De, som ikke har sikret deres bolig ordentligt, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker et indbrud i deres hjem.	*	*
En beruset kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende.		***
En kvinde, som ikke forlader sin voldelige partner, er i nogen grad selv skyld i, at hun igen udsættes for vold		
Banker, som ikke sikrer sig godt mod røveri, er i nogen grad selv skyld i, hvis de		*

³ N=172 i alle regulære krydstabuleringer.

bliver udsat for røveri.		
En kvinde som ved, at partneren er tilbøjelig til at blive voldelig, når han er påvirket af alkohol, og ikke undgår ham, når han er fuld, er i nogen grad selv skyld i, hvis han udøver vold mod hende.		* ⁴
En beruset mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.		*
En beruset kvinde, som forlader en fest med en hun lige har mødt, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.		
En mand, som er sin partner utro, er i nogen grad selv skyld i, hvis partneren bliver vred og udøver vold mod ham, når hun opdager det.		*
Den, som prøver at stoppe et slagsmål, er i nogen grad selv skyld i, at en af de involverede slår ham.		
En kvinde, som går udfordrende klædt i mennesketomme gader midt om natten, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.		
De, der ikke sørger for, at deres bolig virker beboet når de er ude at rejse, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker indbrud.		*
En kvinde, som er utro mod sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis han bliver aggressiv og udøver vold mod hende.	*	*
En kvinde, som har indvilliget i sex men derefter ændrer mening, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.		*
En ædru kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende.		***
En sund og stærk kvinde, som ikke gør fysisk modstand mod en voldtægtsmand, er i nogen grad selv skyld i voldtægten.		

*=p-værdi på <0,05, **=p-værdi på <0,01, ***=p-værdi på <0,001

⁴ P-værdi på 0,052

Køn

Overordnet set har køn ikke vist betydelige signifikante sammenhænge. Der er lokaliseret sammenhænge med to ud af 19 udsagn. Desforuden er der også identificeret sammenhænge mellem køn og de samlede temaer. Der er endvidere konstrueret én samlet variabel, hvor der ikke differentieres mellem forskellige kriminalitetsformer. Denne variabel indikerer derfor alle kriminalitetsformer samlet. Dette betyder derudover også, at antallet af cases er forhøjet, da datasættet er ændret ved at ”merge” de 19 udsagn sammen.

Alle kriminalitetsformer

Tabel 5.3 er højsignifikant, hvilket i høj grad skyldes det voksende antal observationer. Anskues alle kriminalitetsformerne ud fra stikprøvens køn, har mænd en væsentlig højere besvarelse af *enig* kategorierne. Knap en tredjedel mænd er *enige*, mens det forholder sig således for omtrent en femtedel af kvinderne. I kategorien *uenig* befinder over halvdelen af mændene sig, mens knap to tredjedele af kvinderne er *uenige*.

Ud fra denne analyse, hvor der ikke skelnes mellem kriminalitetsformer, kan det tolkes således, at mænd er mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder.

Tabel 5.3. Respondenterne fordelt efter køn og efter mening om alle kriminalitetsformer samlet, pct. (n=3289)

	Kvinde	Mand	Total
Helt enig	6,1	11,2	8,1
Delvist enig	17,2	20,1	18,3
Hverken eller	15	11,9	13,7
Delvist uenig	18,9	15,4	17,5
Helt uenig	42,8	41,4	42,3
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,001

P-værdi ved alkrim i 3 kategorier på <0,001

Vold i nattelivet

Tabel 5.4 viser, at en større andel mænd er *enige* i, at ofrene selv har en del af skylden, sammenlignet med kvinder. Knap halvdelen af mændene er *enige*, mens blot en tredjedel af kvinderne er således. En større andel kvinder er *hverken enig eller uenig*. Anskues vold i nattelivet ud fra mænd og kvinders besvarelse af *uenig* forholder det sig næsten ens.

Mændene er dermed mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder når det drejer sig om vold i nattelivet.

Tabel 5.4. Respondenterne fordelt efter køn og mening om vold i nattelivet samlet, pct.
(n=1033)

	Kvinde	Mand	Total
Helt enig	8,2	15,5	11,1
Delvist enig	25,9	25,6	25,8
Hverken eller	20,2	14,7	18
Delvist uenig	16,2	15,2	15,8
Helt uenig	29,6	29	29,4
I alt	100	100	100

P-værdi <0,05

P-værdi ved vold i 3 kategorier på <0,05

Voldtægt

Tabel 5.5 anskueliggør, at voldtægt samlet set giver en mindre besvarelse af *enig*-kategorierne sammenlignet med tabel 5.4 angående vold i nattelivet. En femtedel af mændene er *enige* i, at ofre for voldtægt har en del af skylden, mens det blot er en tiendedel af kvinderne. Mænd og kvinders besvarelse af *uenig* kategorierne viser ikke en stor forskel.

Tabel 5.5. viser dermed, at mænd er mere tilbøjelige til at victim blame ofre for voldtægt, end kvinder er.

Tabel 5.5. Respondenterne fordelt efter køn og mening om voldtægt samlet, pct. (n=1039)

	Kvinde	Mand	Total
Helt enig	1,9	6,5	3,8
Delvist enig	9,9	14,3	11,6
Hverken eller	10,2	9,7	10
Delvist uenig	18,7	12,2	16,1
Helt uenig	59,2	57,5	58,5
I alt	100	100	100

P-værdi <0,001

P-værdi ved voldtægt i 3 kategorier på <0,001

Indbrud og røveri

Tabel 5.6 antyder, at væsentlig flere mænd end kvinder er enige i, at ofre for indbrud og røveri har en del af skylden. Knap en tredjedel del mænd victim blamer, mens det samme forholder sig for en femtedel kvinder. Igen identificeres en tendens til, at mænd er mere tilbøjelig til at victim blame end kvinder.

Tabel 5.6 Respondenterne fordelt efter køn og mening om indbrud og røveri samlet, pct. (n=518)

	Kvinde	Mand	Total
Helt enig	7,1	10,6	8,5
Delvist enig	13,5	20,8	16,4
Hverken eller	11,3	11,6	11,4
Delvist uenig	23,5	15	20,1
Helt uenig	44,7	42	43,6
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Tabel 5.7 viser indbrud i eget hjem og køn. Den anskueliggør, at omtrent en femtedel kvinder er *enige*, mens det forholder sig således for en større andel mænd. Samlet set er knap to tredjedele kvinder *uenige*, mens det er lidt mere end halvdelen af mændene. Tabellen viser dermed, at mænd er mere tilbøjelige til at victim blame ofre for indbrud, end kvinder.

Tabel 5.7. Respondenterne fordelt efter køn og efter mening om ”De, som ikke har sikret deres bolig ordentligt, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker et indbrud i deres hjem”, pct.

	Kvinde	Mand	Total
Helt enig	3,8	10,1	6,4
Delvist enig	15,4	17,4	16,2
Hverken eller	8,7	17,4	12,1
Delvist uenig	22,1	8,7	16,8
Helt uenig	50	46,4	48,6
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Partnervold

Det kan ud fra tabel 5.8 konstateres, at en femtedel mænd er *enige*, mens det blot forholder sig således for en tiendedel kvinder. Lidt over halvdelen kvinder og lidt under halvdelen mænd er *helt uenige*. Der er væsentlig flere mænd end kvinder, der er *enige* i, at en kvinde, som ikke får sagt tydeligt nej til seksuel samvær med sin partner i nogen grad selv er skyld i, hvis de har sex mod hendes vilje.

Ud fra dette udsagn kan det tolkes således, at mænd er mere tilbøjelige til at give offeret skylden, sammenlignet med kvinder.

Tabel 5.8. Respondenterne fordelt efter køn og efter mening om ”En kvinde, som er utro mod sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis han bliver aggressiv og udøver vold mod hende”, pct.

	Kvinde	Mand	Total
Helt enig	4,8	5,8	5,2
Delvist enig	4,8	15,9	9,2
Hverken eller	17,1	5,8	12,6
Delvist uenig	25,7	20,3	23,6
Helt uenig	47,6	52,2	49,4
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Offentlig rum

Tabel 5.9 viser, at en tredjedel mænd er *enige* i, at ofre som befinder sig i det offentlige rum, selv har en del af skylden. Det forholder sig lidt mindre for kvinderne. Omtrent halvdelen af både mænd og kvinder er *uenige* i, at ofrene selv har en del af skylden.

Ifølge tabellen tyder det derfor på, at mænd er mere tilbøjelige til at victim blame ofre i det offentlige rum, end kvinder er.

Tabel 5.9. Respondenter fordelt efter køn og mening om ofre, som befinder sig i det offentlige rum samlet, pct. (n=1665)

	Kvinde	Mand	Total
Helt enig	6,6	12,2	8,9
Delvist enig	21,1	22,1	21,5
Hverken eller	17,2	13,4	15,7
Delvist uenig	17,9	15,3	16,9
Helt uenig	37,1	37	37,1
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,001

P-værdi ved offentlig rum i 3 kategorier på <0,05

Alder

Alder har vist sammenhæng med 12 ud af 19 udsagn. Der er desuden tjekket for forskel i den store alderskategori 50-79 år, da en forskel mellem efterlønnere og pensionister kunne forekomme. Denne bivariate analyse viste, at der ingen signifikante sammenhæng er mellem alder i to kategorier: 50-59 år og 60-79 år, hvilket kan ses i bilag 2. Der arbejdes derfor kun med alder i to kategorier: 16-20 år og 50-79 år.

Alle kriminalitetsformer

Tabel 5.10 anskueliggør respondenternes syn på ofre for alle kriminalitetsformer samlet, hvortil der er en højsignifikant sammenhæng mellem alder og kriminalitetsformerne. Tabellen viser en lille forskel mellem de ældre og yngres tendens til at være enige. Knap en tredjedel af de ældre er *enige*, mens det er knap en fjerdedel del af de yngre.

I den modsatte kategori *uenig* dominerer de ældre, med knap to tredjedele af gruppen, mens lidt mere end halvdelen af de yngre er *uenige*.

Som det dermed fremgår af tabel 5.10 er de ældre i nogen grad mere tilbøjelige til at victim blame, når der ikke skelnes mellem kriminalitetsformerne.

De signifikante sammenhænge fordelt på de enkelte udsagn præsenteres nedenstående i tabeller fordelt på de fire temaer, som udsagnene er opstillet i.

Tabel 5.10. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om alle kriminalitetsformer samlet, pct. (n=3289)

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	5,4	11,2	8,2
Delvist enig	19,2	17,3	18,3
Hverken eller	18,4	8,3	13,6
Delvist uenig	20,2	14,6	17,5
Helt uenig	36,7	48,7	42,4
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,001

P-værdi ved alle kriminalitetsformer i 3 kategorier på <0,001

Vold i nattelivet

Tabel 5.11 øjensynliggør, at en større andel yngre erklærer sig *enige* i, at ofre for vold i nattelivet selv har en del af skylden. Det drejer sig om cirka en tredjedel ældre og cirka 41 pct. yngre. En stor andel af ældre har erklæret sig *helt uenig*, hvor der er tale om lidt under halvdelen. Hertil er det blot en femtedel yngre, der ligeledes er *helt uenige*.

Yngre er dermed mere tilbøjelige til at victim blame ofre for vold i nattelivet.

Tabel 5.11. Respondenterne fordelt efter alder og mening om vold i nattelivet samlet, pct.
(n=1033)

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	9,8	12,6	11,1
Delvist enig	30,4	21,1	25,9
Hverken eller	24,3	10,3	17,6
Delvist uenig	17,4	14,2	15,9
Helt uenig	18,1	41,8	29,4
I alt	100	100	100

P-værdi <0,001

P-værdi ved vold i 3 kategorier på <0,001

Tabel 5.12 og 5.13 indeholder alder og to udsagn omhandlende en ædru mand og kvinde, som bliver slået, da han/hun flirter med en andens kæreste. Tabel 5.12 belyser, at halvdelen af de unge er *enige*, hvortil knap en tredjedel af de ældre er således, hvilket illustrerer, at de yngre er mest tilbøjelige til at victim blame det mandlige offer. Desforuden kan en stor spredning konstateres i *helt uenig*, hvor omtrent halvdelen ældre befinder sig, mens blot en femtedel af de yngre. I samlet set *uenig* placerer de ældre sig højest med to tredjedele, mens en tredjedel af de yngre er *uenige*.

Tabel 5.12. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En ædru mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	11,1	15,9	13,4
Delvist enig	38,9	23,2	31,4
Hverken eller	21,1	12,2	16,9
Delvist uenig	14,4	17,1	15,7
Helt uenig	14,4	31,7	22,7
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Med samme udsagn, hvor offeret er kvinde, anskuer tabel 5.13, at yngre er væsentlig mere tilbøjelige til at victim blame, da disse dominerer *enig* kategorierne.

Derudover kan det bemærkes, at hvis offeret er mand har knap halvdelen af alle respondenterne, på tværs af alderskategorierne, erklæret sig *enig*, mens det forholder sig således, at cirka en tredjedel er enige, når offeret er kvinde.

Det kan følgelig tyde på først og fremmest, at yngre er mere tilbøjelige til at victim blame end ældre. Dernæst er en større andel mere tilbøjelige til at victim blame når offeret er mand.

Tabel 5.13. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En ædru kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	6,7	9,6	8,1
Delvist enig	30	20,5	25,4
Hverken eller	25,6	7,2	16,8
Delvist uenig	20	10,8	15,6
Helt uenig	17,8	51,8	34,1
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,001

Tabel 5.14 og 5.15 er endnu et parudsagn; i disse er ofrene henholdsvis mand og kvinde, men modsat ovenstående er de påvirket af alkohol.

Tabel 5.14 anskueliggør, at forskellen mellem yngre og ældres tendens til at victim blame er størst blandt de 16-20-årige. Der er dog tale om en lille forskel. Omtrent en tredjedel ældre er *enige*, mens det forholder sig således for en lidt større andel yngre (cirka 39 pct.).

Desforuden kan det konstateres, at væsentlig flere ældre end yngre er *helt uenige* i udsagnet.

Det kan derfor tyde på, at yngre er mere tilbøjelige til at victim blame, end ældre er.

Tabel 5.14. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En beruset mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	8,9	17,1	12,8
Delvist enig	30	18,3	24,4
Hverken eller	24,4	9,8	17,4
Delvist uenig	17,8	12,2	15,1
Helt uenig	18,9	42,7	30,2
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Tabel 5.15 viser offeret som kvinde, hvor samme tendens som det andet par-udsagn i tabel 5.13 gør sig gældende. Der konstateres en tendens til, at yngre er mere tilbøjelige til at victim blame, end ældre er. Knap halvdelen yngre er *enige*, mens det blot er omtrent en tredjedel ældre. Samtidig har ca. 60 pct. ældre erklæret sig *uenig*, hvortil det forholder sig således for knap en tredjedel yngre.

Tabel 5.15 viser en begrænset adskillelse af *enig* kategorien, afhængig af offerets køn.

Hvis offeret er mand har 37 pct. af alle besvarelserne erklæret sig *enig*, mens knap 40 pct. har erklæret sig *enig*, når offeret er en kvinde.

Tabel 5.14 og 5.15 viser, at yngre er mere tilbøjelige til at victim blame ofrene i disse udsagn end ældre er.

Tabel 5.15. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En beruset kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	8,9	13,4	11
Delvist enig	37,8	18,3	28,5
Hverken eller	21,1	8,5	15,1
Delvist uenig	17,8	11	14,5
Helt uenig	14,4	48,8	30,8
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,001

Ud fra tabel 5.16 kan samme tendens som ovenstående findes. Knap en tredjedel ældre har er *enige*, hvor det forholder sig en smule mindre for de yngre (cirka 23 pct.).

Der bemærkes en større forskel i *uenig* kategorierne, med knap to tredjedele ældre og knap halvdelen yngre. Dette viser samlet set, at yngre mere tilbøjelige til at victim blame end den ældre aldersgruppe.

Tabel 5.16. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En beruset mand, som uden at ville det, provokerer en anden mand i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	8,9	7,3	8,1
Delvist enig	14,4	22	18
Hverken eller	28,9	9,8	19,8
Delvist uenig	21,1	18,3	19,8
Helt uenig	26,7	42,7	34,2
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Overordnet set har der tegnet sig et billede af, at yngre overvejende er mere tilbøjelige til at victim blame når udsagnene omhandler vold i nattelivet.

Faktorerne alkohol, offerets køn og bevidsthed spiller en rolle i disse udsagn. Hvis offeret er kvinde og påvirket af alkohol er hun i højere grad udsat for victim blame, end når det kvindelige offer ikke er beruset. Samme tendens gør sig gældende, når offeret er mand og ikke påvirket af alkohol – hertil er respondenterne i højere grad tilbøjelige til at være *enige*.

I de ovenstående udsagn er yngre overvejende mere tilbøjelige til at give offeret skylden, sammenlignet med ældre. Desforuden viser første parudsagn, at mænd i langt højere grad bliver udsat for victim blame, end kvinder, når ofrene er ædru. Når både det kvindelige og mandlige offer er beruset er der dog begrænset forskel på tendens til at victim blame.

Voldtægt

Tabel 5.17 anskueliggør, at en femtedel ældre er *enige* i, at ofre for voldtægt selv har en del af skylden. Dertil drejer det sig om en tiendedel yngre, der er *enige*. De to alderskategorier har forskelsløs besvarelse af *uenig* kategorierne.

Tabellen viser dermed, at ældre i højere grad victim blamer ofre for voldtægt.

Tabel 5.17. Respondenterne fordelt efter alder og mening om voldtægt samlet, pct. (n=1032)

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	2,2	5,5	3,8
Delvist enig	8,1	15,4	11,6
Hverken eller	13	6,9	10,1
Delvist uenig	18,9	12,8	16
Helt uenig	57,8	59,3	58,5
I alt	100	100	100

P-værdi <0,001

P-værdi ved voldtægt i 3 kategorier på <0,001

Tabel 5.18 anskueliggør ikke stor spredning i forhold til *enig* og *uenig* afhængig af de to alderskategorier. Lidt større andel ældre er *enige*, ca. 26 mod 21 pct. og en meget lille overvægt i *uenig* kategorierne. På trods af den lille forskel, kan det dog tyde på, at ældre i højere grad victim blamer ofre for voldtægt, grundet højere andel *enige*.

Tabel 5.18. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En kvinde, som ikke får sagt tydeligt nej til seksuel samvær med sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis de har sex imod hendes vilje”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	2,2	7,3	4,7
Delvist enig	18,9	18,3	18,6
Hverken eller	15,6	9,8	12,8
Delvist uenig	20	7,3	14
Helt uenig	43,3	57,3	50
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Tabel 5.19 viser en tydelig tendens i svarfordelingen. Knap en tredjedel af de ældre er *enige* i, at kvinden har en del af skylden, mens det blot er ca. 4 pct. af de yngre. Samtidig har ca. 87 pct. af de yngre svaret *uenig*, mens det forholder sig således for lidt mere end to tredjedele (68 pct.) af de ældre.

Den største forskel lokaliseres i kategorien *helt uenig*, hvor mere end to tredjedele yngre (ca. 77 pct.) forekommer, mens en mindre andel ældre er *helt uenig* (ca. 59 pct.)

Tabel 5.19 viser dermed, at ældre er væsentlig mere tilbøjelige til at give kvinden noget af skylden for, at hun bliver udsat for seksuelt overgreb af hendes tidligere kæreste.

Tabel 5.19. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En kvinde, som accepterer at gå ud med sin ekskæreste selvom hun ved, at han meget gerne vil fortsætte forholdet, er i nogen grad selv skyld i, hvis ekskæresten udsætter hende for et seksuelt overgreb”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	1,1	7,3	4,1
Delvist enig	3,3	18,3	10,5
Hverken eller	10	6,1	8,1
Delvist uenig	10	9,8	9,9
Helt uenig	75,6	58,5	67,4
I alt	100	100	100

P-værdi <0,05

Tabel 5.20 demonstrerer samme tendens som sammenhængen i tabel 5.18. Knap en tredjedel ældre er *enige*, mens det blot er en ottendedel yngre. Den største forskel lokaliseres i den samlede *uenig* kategori, hvor omtrent 76 pct. yngre er *uenige*, mens det forholder sig således for omkring to tredjedele ældre.

Ovenstående viser dermed en entydig tendens til, at ældre er mere tilbøjelige victim blame det kvindelige offer for voldtægt.

Tabel 5.20. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En kvinde, som har indvillet i sex men derefter ændrer mening, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	5,6	3,7	4,7
Delvist enig	6,7	23,2	14,5
Hverken eller	12,2	9,8	11
Delvist uenig	25,6	14,6	20,3
Helt uenig	50	48,8	49,4
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Overordnet set kan det ud de signifikante sammenhænge fra tabel 5.17-5.20 konstateres, at ældre er mere tilbøjelige til at victim blame ofre for voldtægt, end det forholder sig for de yngre.

Derudover kan der også bemærkes en forskel på de to udsagn, der placeres under retten til at sige nej og pligten til at sige nej, samt det sidste udsagn, som omhandler risikoadfærd.

Udsagnet med risikoadfærd (kvinden, som går ud med sin ekskæreste) viser en højere tilbøjelighed til at victim blame end de andre udsagn, som ikke hører til risikoadfærd.

Partnervold

Tabel 5.21 anskueliggør, at knap en tredjedel del ældre er *enige* i, at ofre for partnervold i nogen grad selv er skyld i hændelsen. Dertil er det knap en fjerdedel af de yngre, hvilket illustrerer at ældre i højere grad victim blamer ofre for partnervold, end yngre gør.

Tabel 5.21. Respondenterne fordelt efter alder og mening om partnervold samlet, pct. (n=688)

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	5,3	13,1	9
Delvist enig	18,1	17,1	17,6
Hverken eller	18,1	8,5	13,5
Delvist uenig	22,8	16,2	19,6
Helt uenig	35,8	45,1	40,3
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,001

P-værdi ved partnervold i 3 kategorier på <0,001

Tabel 5.22 viser en stor forskel på unge og ældres erklæring af enighed til dette udsagn. En tredjedel ældre er *enige*, mens det forholder sig således for en sjettedel (cirka 17 pct.) yngre. En stor spredning i kategorien *helt enig* kan konstateres; ca. 12 pct. ældre mod ca. 2 pct. yngre. Desforuden er mere end to tredjedele yngre *uenige*, hvor det forholder sig således for en lidt lavere andel ældre (ca. 59 pct.).

Tabel 5.22 viser dermed, at ældre er mere tilbøjelige til at victim blame til dette udsagn.

Tabel 5.22. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En kvinde som ved, at partneren er tilbøjelig til at blive voldelig, når han er påvirket af alkohol, og ikke undgår ham, når han er fuld, er i nogen grad selv skyld i, hvis han udøver vold mod hende”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	2,2	12,2	7
Delvist enig	14,4	20,7	17,4
Hverken eller	15,6	8,5	12,2
Delvist uenig	20	17,1	18,6
Helt uenig	47,8	41,5	44,8
I alt	100	100	100

P-værdi på 0,052

Tabel 5.23 og 5.24 viser et parudsagn med offerets køn til forskel. Samme tendens gør sig gældende ved begge udsagn. *Enig* kategorierne er stort set ensartede, hvor lidt mere end en fjerdedel er *enige*. *Uenig* kategorierne viser derimod en større spredning mellem de to alderskategorier. Når offeret er mand er knap to tredjedele (cirka 61 pct.) ældre *uenige*, mens halvdelen yngre er *uenige*. De ældre er væsentlig mere *helt uenige* end yngre, uanset offerets køn.

Da der ikke illustreres en betydelig forskel mellem aldersgruppernes tendens til at være *enige*, er det i højere grad svært at vurdere, hvem der er mest tilbøjelig til at victim blame. Hvis der alene ses på fordelingen af *uenig* kategorierne kan det diskuteres, hvorvidt yngre er mest tilbøjelige til at give offeret skylden, da færrest af dem befinder sig i *uenig* kategorierne.

Tabel 5.23. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En mand, som er sin partner utro, er i nogen grad selv skyld i, hvis partneren bliver vred og udøver vold mod ham, når hun opdager det”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	6,7	13,4	9,9
Delvist enig	21,1	14,6	18
Hverken eller	21,1	11	16,3
Delvist uenig	24,4	13,4	19,2
Helt uenig	26,7	47,6	36,6
I alt	100	100	100

P-værdi på 0,052

Tabel 5.24. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”En kvinde, som er utro mod sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis han bliver aggressiv og udøver vold mod hende”, i procent.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	3,3	7,3	5,2
Delvist enig	11,1	7,3	9,3
Hverken eller	16,7	6,1	11,6
Delvist uenig	30	17,1	23,8
Helt uenig	38,9	62,2	50
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Der kan desuden ses en stor forskel på victim blame afhængig af offerets køn. Når offeret er mand, er lidt mere end en femtedel (cirka 28 pct.) *enige*, mens det forholder sig væsentligt lavere når kvinden er offer for partnervold. Igen viser det sig, som tidligere under temaet vold i nattelivet, at når offeret er en kvinde, er de yngre og ældre mindre tilbøjelige til at give offeret skylden, end når det er en mand.

Samlet set for temaet partnervold er der overvejende en tendens til at ældre er mest tilbøjelige til at victim blame, end yngre.

Indbrud og røveri

Tabel 5.25 anskueliggør, at knap en tredjedel ældre er *enige*, mens det blot er knap en fjerdedel af de yngre. Omtrent to tredjedele af både de 16-20-årige og 50-79-årige er *uenige* i, at ofrene for indbrud og røveri selv har en del af skylden.

Tabellen viser dermed, at ældre i højere grad victim blamer ofre for indbrud og røveri, end yngre gør.

Tabel 5.25. Respondenterne fordelt efter alder og mening om indbrud og røveri samlet, pct.
(n=518)

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	3,3	14,3	8,5
Delvist enig	17,4	14,3	15,9
Hverken eller	15,6	6,9	11,5
Delvist uenig	22,2	18	20,2
Helt uenig	41,5	46,5	43,9
I alt	100	100	100

P-værdi <0,000

P-værdi ved indbrud og røveri i 3 kategorier på <0,05

Tabel 5.26 viser udsagnet omhandlende indbrud i egen bolig. Omtrent en fjerdedel ældre er *enige* i, at ofrene selv har en del af skylden, mens det forholder sig således for færre end en femtedel yngre (cirka 18 pct.). Samtidig er cirka to tredjedele ældre *uenige*, mens andelen er lidt mindre for de yngre. Som det fremgår af tabellen er ældre mere tilbøjelige til at være *enige*, hvorfor de i højere grad victim blamer ofre for indbrud i eget hjem.

Tabel 5.26. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”De, som ikke har sikret deres bolig ordentligt, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker et indbrud i deres hjem”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	2,2	11	6,4
Delvist enig	15,6	15,9	15,7
Hverken eller	17,8	6,1	12,2
Delvist uenig	21,1	12,2	16,9
Helt uenig	43,3	54,9	48,8
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Tabel 5.27 anskueliggør en begrænset spredning i forhold til alderskategorierne. Knap en tredjedel ældre er *enige*, mens en mindre andel yngre er det (cirka 29 mod 32 pct.).

Samme tendens forholder sig angående *uenig* kategorien, hvor en lidt større andel ældre er *uenige*, sammenlignet med de yngre.

Igen ses der en tendens til, at ældre dominerer i både enig og uenig kategorierne. Dog demonstreres det, at 22 pct. ældre er *helt enige* mod blot cirka 6 pct. yngre. Det kan tolkes således, at ældre er mere tilbøjelige til at give bankerne skylden, hvis de ikke har sikret sig ordentlig.

Tabel 5.27. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”Banker, som ikke sikrer sig godt mod røveri, er i nogen grad selv skyld i, hvis de bliver udsat for røveri”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	5,6	22	13,4
Delvist enig	23,3	9,8	16,9
Hverken eller	14,4	9,8	12,2
Delvist uenig	25,6	17,1	21,5
Helt uenig	31,1	41,5	30
I alt	100	100	100

P-værdi på <0,05

Tabel 5.28 illustrerer, at mere end en femtedel ældre er *enige*, mens det blot er knap en syvendedel (cirka 16 pct.) yngre. Det kan dertil konstateres, at mere end to tredjedele yngre er *uenige*, hvor det forholder sig lidt lavere for de ældre.

Ovenstående tabel kan tyde på, at ældre er mere tilbøjelige til at victim blame i dette udsagn end yngre er.

Tabel 5.28. Respondenterne fordelt efter alder og efter mening om ”De, der ikke sørger for, at deres bolig virker beboet når de er ude at rejse er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker indbrud”, pct.

	Unge 16-20 år.	Ældre 50-79 år.	Total
Helt enig	2,2	9,9	5,8
Delvist enig	13,3	17,3	15,2
Hverken eller	14,4	4,9	9,9
Delvist uenig	20	24,7	22,2
Helt uenig	50	43,2	46,8
I alt	100	100	100

P-værdi på 0,051

Samlet set for dette tema omhandlende røveri og indbrud viser de bivariate analyser, at ældre overvejende er mere tilbøjelige til at victim blame, end yngre er.

Kort opsamling

De bivariate analyser har vist forskellige resultater på tværs af temaerne. Når der ikke skelnes mellem kriminalitetsformerne viser krydstabuleringen, at ældre mænd i højere grad victim blamer ofre for kriminalitet, end yngre kvinder. Ofre for vold i nattelivet bliver i højere grad udsat for victim blame af yngre mænd, sammenlignet med ældre kvinder. Victim blame indenfor temaerne voldtægt samt indbrud og røveri sker generelt mere hos de ældre mænd. Den samlede partnervold viste ikke nogen signifikant forskel på mænd og kvinder, men udsagnene tilhørende viste, at ældre i højere grad victim blamer end yngre.

Ordnet set er ældre mænd overvejende mere tilbøjelige til at victim blame ofre, sammenlignet med yngre kvinder.

Analysedel 2 – Regressionsanalyse

Anden del af analysen viser ordinal logistiske regressioner, hvor udgangspunkt er de fundne sammenhænge fra del 1. Alle start og slutmodeller kan ses i bilag 4.

I analysedel 1 er tabellerne fremstillet med alle fem svarkategorier: *helt enig*, *delvist enig*, *hverken enig eller uenig*, *delvist uenig* og *helt uenig*. I de ordinal logistiske regressioner er de afhængige variable rekodet til tre kategorier: *enig*, *hverken eller* og *uenig*. Årsagen er, at analysedel 2 har til formål at illustrere hvem, der victim blamer, hvorfor referencekategorien i alle logistiske regressioner er *enig*.

Det er valgt at lave regressionsanalysen først og fremmest på baggrund af temaerne samlet til én variable, samt en overordnet regressionsanalyse for alle kriminalitetsformer samlet. Dette resulterer i, at alle udsagn omhandlende vold i nattelivet er lagt sammen, og det samme gør sig gældende for voldtægt, partnervold samt indbrud og røveri. På denne baggrund kan der drages konkrete resultater om temaerne samlet set i analysen. De statistiske sammenhænge med de enkeltstående udsagn, der er fundet i regressionerne tilhørende temaerne, vil blive præsenteret undervejs.

Generelt for alle Nagelkerke værdier kan det konstateres, at de forholder sig lave. I nogle tilfælde er modellerne bedre end andre, men overordnet set er det lav forklaringskraft, de inddrage variable har.

Resultaterne vil analyseres og diskuteres yderligere i analysedel 3.

Alle kriminalitetsformer

Model 1. Resultat af regressionsanalyse vedrørende alle kriminalitetsformer (n=3.268).

Variabel		
Køn	OR	Signifikansniveau
Kvinde	0,7	0,000
Mand	1	
Kenderslået		
Ja	0,8	0,004
Nej	1	
Offerslået		
Ja	1,4	0,018
Nej	1	
Kenderpartnervold		
Ja	1,5	0,000
Nej	1	
Offerpartnervold		
Ja	0,4	0,000
Nej	1	
Kenderseksuelt		
Ja	0,6	0,008
Nej	1	

Test af parallelle linjer: 0,000

Nagelkerke: 0,024

Alle udsagn samlet til én variabel i regressionsanalysen giver et væsentlig højere antal observationer. Af den endelige model fremgår det, at køn, alder, kenderslået, offerslået, kenderpartnervold, offerpartnervold og kenderseksuelt har betydning for victim blame inden for alle kriminalitetsformer.

Nagelkerke-værdien er dog stadig betydelig lav, hvorfor de inddrage variable ikke alene kan forklare variansen af den afhængige variabel. Desforuden er test af parallelle linjer signifikant, hvilket i

princippet betyder, at modellen kan være usikker at tolke på. Dog vælges det at fortsætte analysen på trods af dette.

Ud fra model 1 kan det kort udledes:

- Mænd victim blamer i højere grad end kvinder.
- Kendskab til et offer for vold mindsker chancen for at victim blame, sammenlignet med en, der ikke kender et offer for vold.
- Personer som har været offer for vold victim blamer i højere grad, end de der ikke har været ofre for vold.
- Kender man et offer for partnervold victim blamer man i højere grad, end hvis man ikke kender et offer for partnervold.
- Ofre for partnervold victim blamer i mindre grad, end de der ikke har været ofre for partner-vold.
- Kendskab til et offer for seksuelt overgreb mindsker chancen for at victim blame, end hvis man ikke kender et offer for seksuelt overgreb.

Model 1 viser, er det i højere grad er mænd, som har størst sandsynlighed for at victim blame ofre, når alle kriminalitetsformerne er samlet.

Personer som kender et offer for vold og for seksuelt overgreb victim blamer i mindre grad end de der kender et offer. Hvis man derimod kender et offer for partnervold victim blamer man i højere grad. Har man været offer for partnervold victim blamer man i mindre grad, og hvis man har været offer for vold victim blamer man i højere grad.

Ovenstående viser, at der ikke er konsekvente tendenser ses der alene på sandsynligheden for at victim blame afhængig af kendskab til et offer eller hvis man selv har været offer. To ud af tre indikatorer for kendskab til et offer viser, at de i mindre grad victim blamer. En ud af to indikator for selv at være et offer viser, at de i højere grad victim blamer. Det kan overordnet diskuteres, om disse variable har en vis usikkerhed bag sig, da der ikke kan ses noget konsekvent ud fra dem.

Vold i nattelivet

Model 2. Resultat af regressionsanalyse vedrørende vold i nattelivet (n=1.033).

Variabel		
Alderkat	OR	Signifikans
16-20 år.	1,9	0,000
50-79 år.	1	
Kenderpartnervold		
Ja	1,8	0,000
Nej	1	
Offerpartnervold		
Ja	0,4	0,001
Nej	1	

Test af parallelle linjer: 0,000

Nagelkerke: 0,049

I den endelige model fremgår det, at alder, kenderpartnervold og offerpartnervold har betydning for victim blame inden for vold i nattelivet.

Model 2 kan kort opsummeres:

- Yngre victim blamer i højere grad end ældre.
- Personer med kendskab til et offer for partnervold victim blamer i højere grad, end de der ikke kender et offer for partnervold.
- De der er offer for partnervold victim blamer i mindre grad, end de der ikke er ofre for partnervold.

Model 1 viste analysen for alle kriminalitetsformer samlet, hvor alder ikke har en relation. Det ønskes dog, at alder har en sammenhæng med vold i nattelivet. Yngre er mere tilbøjelige til at victim blame ofre for vold i nattelivet, end ældre er. Der er tale om en næsten dobbelt så stor chance for at victim blame. Endvidere viser modellen, at personer med kendskab til et offer for partnervold victim blamer i meget større grad, end de der ikke kender et offer. Dertil illustrerer model 2 desfor-

den, at de der selv har været offer for partnervold har halv så stor sandsynlighed for at victim blame, end de ikke har været offer.

Det er bemærkelsesværdigt, at offerslået eller kenderslået ikke er relateret til sandsynligheden for at victim blame voldsofre. Dog kan partnervold i nogen grad tilknyttes voldstemaet, hvorfor netop denne viser en signifikant sammenhæng til vold i nattelivet.

Det kan ud fra model 3-6 anskues, at kun alder har en relation til victim blame inden for disse fire forskellige udsagn tilhørende vold i nattelivet. Regressionsanalyserne i model 3-6 viser, at yngre i højere grad victim blamer end ældre. Der er omtrent samme tendens at lokalisere blandt de fire modeller, hvor yngre har cirka dobbelt så stor sandsynlighed for at victim blame sammenlignet med ældre.

Model 3. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En beruset kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende” (n=172).

Variabel		
Alder	OR	Signifikansniveau
16-20 år.	2,5	0,002
50-79 år.	1	

Test af parallelle linjer: 0,029

Nagelkerke: 0,063

Model 4. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En ædru kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende” (n=172).

Variabel		
Alder	OR	Signifikansniveau
16-20 år.	2,1	0,013
50-79 år.	1	

Test af parallelle linjer: 0,003

Nagelkerke: 0,041

Model 5. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ” En ædru mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham” (n=172).

Variabel		
Alder	OR	Signifikansniveau
16-20 år.	1,9	0,028
50-79 år.	1	

Test af parallelle linjer: 0,092

Nagelkerke: 0,032

Model 6. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”Den, som prøver at stoppe et slagsmål, er i nogen grad selv skyld i, at en af de involverede slår ham” (n=172).

Variabel		
Alder	OR	Signifikansniveau
16-20 år.	1,8	0,043
50-79 år.	1	

Test af parallelle linjer: 0,027

Nagelkerke: 0,097

Model 7. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En beruset mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham” (n=172).

Variabel		
Kenderseksuelt	OR	Signifikansniveau
Ja	3,9	0,036
Nej	1	

Test af parallelle linjer: 0,172

Nagelkerke: 0,035

Som det fremgår af model 7 er det blot kenderseksuelt, der har en relation til udsagnet omhandlende en beruset mand i en bar. Modellens test af parallelle linjer viser, at den er insignifikant, hvorfor denne analyse er anvendelig.

Modellen kan kort opsummeres:

- Personer med kendskab til et offer for seksuelt overgreb victim blamer i højere grad, end de der ikke kender et offer.

Modellen viser desforuden, at der er tale om en meget stor forskel i forhold til at være *enig* i dette udsagn, da odds-ratio værdien er meget højere for de, der kender et offer for seksuelt overgreb. Det er bemærkelsesværdigt hvorfor netop denne variabel viser en relation til et udsagn omhandlende vold i nattelivet.

Voldtægt

Model 8. Resultat af regressionsanalyse vedrørende voldtægt (n=912).

Variabel		
Køn	OR	Signifikans
Kvinde	0,6	0,000
Mand	1	
Alder		
16-20 år.	0,6	0,001
50-79 år.	1	

Test af parallelle linjer: 0,000

Nagelkerke: 0,026

Af den endelige model 8 fremgår det, at køn og alder har betydning for victim blame af ofre for voldtægt.

Model 4 kan kort opsummeres:

- Mænd victim blamer i højere grad end kvinder.
- Ældre victim blamer i højere grad end yngre.

Model 8 anskueliggør forskelle mellem køn- og alderskategoriernes sandsynlighed for at victim blame. Sandsynligheden for at mænd mellem 59-79 år victim blamer ofre for voldtægt fordobles næsten, sammenlignet med kvinder i alderen 16-20 år.

Model 9, 10 og 11 omhandler kvinder, som bliver udsat for voldtægt. Model 9 viser en relation mellem alder, køn og udsagnet; model 10 viser en relation mellem alder og udsagnet, hvor model 11 viser en relation mellem alder og udsagnet. Samme tendens gør sig gældende i alle tre modeller.

Modellerne 9-11 kan kort opsummeres:

- Mænd victim blamer i højere grad end kvinder.
- Ældre victim blamer i højere grad end yngre.

Modellerne viser endvidere, at ældre har omtrent dobbelt så stor sandsynlighed for at victim blame end yngre har. Dertil illustreres det også, at mænd har omtrent dobbelt så stor sandsynlighed for at victim blame, end kvinder har. Det betyder dermed, at model 9-11 demonstrer, at ældre mænd i højere grad victim blamer ofre for voldtægt i disse tre udsagn.

Model 9. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En kvinde, som har indvilliget i sex men derefter ændrer mening, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget” (n=172).

Variabel		
Køn	OR	Signifikansniveau
Kvinde	0,5	0,026
Mand	1	
Alder		
16-20 år.	0,4	0,015
50-79 år.	1	

Test af parallelle linjer: 0,130

Nagelkerke: 0,063

Model 10. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En kvinde, som accepterer at gå ud med sin ekskæreste selvom hun ved, at han meget gerne vil fortsætte forholdet, er i nogen grad selv skyld i, hvis ekskæresten udsætter hende for et seksuelt overgreb” (n=172).

Variabel		
Alder	OR	Signifikansniveau
16-20 år.	0,3	0,003
50-79 år.	1	

Test af parallelle linjer: 0,006

Nagelkerke: 0,071

Model 11. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En kvinde, som ikke får sagt tydeligt nej til seksuel samvær med sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis de har sex imod hendes vilje” (n=172).

Variabel		
Køn	OR	Signifikansniveau
Kvinde	0,5	0,027
Mand	1	

Test af parallelle linjer: 0,680

Nagelkerke: 0,034

Partnervold

Regressionsanalysen for den samlede partnervold viste ikke nogen signifikant relation til baggrundsvariablene. Dog har enkelte udsagn vist en relation, som præsenteres nedenstående.

Model 12. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En kvinde som ved, at partneren er tilbøjelig til at blive voldelig, når han er påvirket af alkohol, og ikke undgår ham, når han er fuld, er i nogen grad selv skyld i, hvis han udøver vold mod hende” (n=172).

Variabel		
Kenderslået	OR	Signifikansniveau
Ja	0,4	0,014
Nej	1	

Test af parallelle linjer: 0,747

Nagelkerke: 0,044

Der er lokaliseret en relation mellem kenderslået og udsagnet omhandlende en kvinde, som ikke undgår sin voldelige partner. Test af parallelle linjer viser, at modellen er anvendelig, da værdien er insignifikant. Modellens Nagelkerke værdi er dog stadig lav, hvorfor variabelen kenderslået ikke alene kan forklare variansen af den afhængige variabel.

Model 12 kan kort beskrives:

- De der ikke kender en, som har været udsat for vold, victim blamer i højere grad end, de der kender et offer for vold.

Modellen viser ydermere, at personer uden kendskab til et offer for vold har omtrent dobbelt så stor sandsynlighed for at victim blame det kvindelige offer for partnervold.

Model 13 og 14 illustrerer, at kun kenderseksuelt har en relation til de to udsagn, hvor en mand og kvinde er utro mod sin partner og derfor bliver udsat for partnervold. Samme tendens gør sig gældende i begge regressionsanalyser.

Model 13 og 14 kan kort opsummeres:

- Personer med kendskab til et offer for seksuelt overgreb, victim blamer i højere grad, end dem uden kendskab til et offer for seksuelt overgreb.

Modellerne viser desforuden, at de der kender et offer for seksuelt overgreb har mere end tre gange så stor sandsynlighed for at victim blame de to ofre for partnervold.

Det er bemærkelsesværdigt, hvorfor det at kende et offer for seksuelt overgreb har en signifikant relation og hvorfor kendskab til et offer for partnervold ikke er relateret.

Model 13. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En mand, som er sin partner utro, er i nogen grad selv skyld i, hvis partneren bliver vred og udøver vold mod ham, når hun opdager det” (n=172).

Variabel		
Kenderseksuelt	OR	Signifikansniveau
Ja	3,5	0,037
Nej	1	

Test af parallelle linjer: 0,891

Nagelkerke: 0,030

Model 14. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”En kvinde, som er utro mod sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis han bliver aggressiv og udøver vold mod hende” (n=172).

Variabel		
Kenderseksuelt	OR	Signifikansniveau
Ja	3,3	0,037
Nej	1	

Test af parallelle linjer: 0,222

Nagelkerke: 0,032

Indbrud og røveri

Model 15 og 16 viser samme tendens når det drejer sig om indbrud og røveri.

Model 15 viser den samlede regressionsanalyse for alle udsagn tilhørende temaet, mens model 16 viser analysen for indbrud i eget hjem. Begge modeller er anvendelige ifølge test af parallelle linjer, hvor begge er insignifikante.

Model 15 og 16 kan kort opsummeres:

- Mænd victim blamer i højere grad end kvinder.

Det fremgår af modellerne, at mænd har omtrent dobbelt så stor sandsynlighed for at victim blamer som kvinder, når det drejer sig om den samlede for indbrud og røveri og indbrud i eget hjem.

Model 15. Resultat af regressionsanalyse vedrørende indbrud og røveri (n=518).

Variabel		
Køn	OR	Signifikansniveau
Kvinde	0,6	0,005
Mand	1	

Test af parallelle linjer: 0,511

Nagelkerke: 0,018

Model 16. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ”De, som ikke har sikret deres bolig ordentligt, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker et indbrud i deres hjem” (n=172).

Variabel		
Køn	OR	Signifikansniveau
Kvinde	0,5	0,035
Mand	1	

Test af parallelle linjer: 0,274

Nagelkerke: 0,031

Offentlig rum

Udover ovenstående 16 modeller er det valgt at lave en regressionsanalyse, som vil anvendes til at af- eller bekræfte hypotese 3: *Der er større tilbøjelighed til at victim blame, hvis offeret har en livsstil hvor de bruger mere tid i det offentlige rum.*

Der er konstrueret én samlet variabel til at indikere, hvorvidt ofre befinder sig i offentlig rum, når de bliver udsat for den kriminelle handling. Ni ud af de 19 udsagn omhandler offentlig rum, mens de resterende 10 ikke har offentlig rum som risikofaktor.

Model 17. Resultat af regressionsanalyse vedrørende ofres tilstedeværelse i det offentlig rum, samlet (n=1558).

Variabel		
Alder	OR	Signifikansniveau
16-20 år	1,4	0,001
50-79 år.	1	

Test af parallelle linjer: 0,000

Nagelkerke: 0,011

Af den endelige model fremgår det, at kun alder har betydning for victim blame af ofre, som befinder sig i offentlig rum.

Modellen opsummeres kort:

- Yngre er mere tilbøjelige til at victim blame, end ældre.

Som det fremgår af model 17, er yngre i højere grad victim blamer ofre, som befinder sig i offentlige rum, sammenlignet med ældre.

Kort opsamling

Regressionsanalyserne har, ligesom analysedel 1, vist forskellige tendenser. Ses der alene på model 1, hvor alle kriminalitetsformer er samlet er mænd i højere grad mere tilbøjelige til at victim blame, end kvinder. Regressionsanalyserne for indbrud og røveri samt voldtægt viste dertil også, at mænd er mere tilbøjelige til at victim blame sammenlignet med kvinder.

Dog viste modsatte sig tendens ved vold i nattelivet, hvor yngre i højere grad victim blamer end ældre.

Forholdene, der indikerer om personer kender eller selv har været offer for udvalgte kriminalitetsformer, har ikke vist konsekvente tendenser gennem regressionsanalysen. I fem ud af otte tilfælde victim blamer de, der kender et offer i højere grad, end de der ikke kender et offer. Personer, som selv har været offer, victim blamer mindre i to ud af tre tilfælde, end de der ikke har været ofre.

Analysedel 2 har derfor givet forskelligartede resultater, hvilket vil analyseres og diskuteres i analysedel 3.

Analysedel 3 – Diskussion og sammenfatning af resultater

Tredje og sidste del af analysen indeholder diskussion og sammenfatning af primært resultater fra analyse del 2 – regressionerne. Undervejs vil hypoteserne blive af- eller bekræftet gennem de statistiske resultater og tolkes i samspil med den relevante teori og tidligere forskning på området.

Hypotese 1

Mænd er mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder.

Analysedel 2 illustrerer en overvejende tendens til, at mænd i højere grad victim blamer end kvinder. Det anskues af model 1, at mænd i højere grad er mere tilbøjelige til at erklære sig *enige* i, at ofrene selv har en del af skylden, end kvinder. Samme tendens viste sig ydermere ved voldtægt samt indbrud og røveri, hvor det entydigt demonstreres, at mænd victim blamer mere end kvinder. Desforuden er der ikke identificeret signifikante forskelle mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at victim blame ofre for vold i nattelivet og partnervold, hvorfor køn ikke direkte kan relateres til disse temaer. Dog viste den bivariate analyse dertil, at mænd i højere grad er *enige* når det drejer sig om vold i nattelivet og partnervold.

Mænds tilbøjelighed til at victim blame kan være forårsaget af, at mænd i højere grad kan identificere sig med den mandlige gerningsperson. I en stor del af udsagnene præsenteres offeret som kvinde og gerningspersonen vil deraf ofte betragtes som mand. Det resulterer endvidere i, at mænd i højere grad kan relatere og tilknytte sig den maskuline identitet som gerningsmanden udviser i udsagnene. Gerningsmandens identitetstræk er typisk baseret på aggressivitet og dominans, som en del af den rolle, der ofte relateres til den maskuline identitet. Tidligere forskning viser, at hvis mænd får valget mellem at være den kvindelige gerningsperson eller det mandlige offer i en situation, vil de vælge gerningspersonen. Dette skyldes en bedre mulighed for at identificere sig med rollen tilknyttet gerningspersonens identitet. Tidligere forskning viser ligeledes, at mænd i langt højere grad har tendens til at victim blame end kvinder har (Fox & Cook, 2011: 3408), hvortil disse resultater stemmer overens. Samme tendens viser sig relevant i forskningen angående sammenhængen mellem køn og partnervold. Det forholder sig således, at mænd er mindre forstående over for ofre

for partnervold, hvorfor de i højere grad victim blamer (Policastro & Payne, 2013: 340). Analysedel 2 viste ikke en signifikant forskel mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at victim blame ofre for partnervold, men den bivariate analyse viste alligevel en tendens. Det kan ydermere afvejes, om mænds lavere forståelse over for ofre for partnervold også gør sig gældende for andre ofre. En stor del af udsagnene indeholder risikoadfærd, som kan forårsage, at mænd i højere grad betragter offeret som selvforskyldt. Risikoadfærd er en del af årsagen til de kriminelle handlinger, som medfører ofre, i en stor del af udsagnene. Ofrene indgår i en risiko for at blive udsat for voldtægt samt indbrud og røveri. I tilfældene, hvor risikoadfærd spiller en rolle, kan det antages, at mænd i højere grad har en mere striks holdning om, at individet burde have nedsat risikoen for at ende som offer. Dette kan være forårsaget af mænds lavere relation til det at være i risiko for eksempelvis voldtægt. Grundet risikoadfærds-faktoren kan det forårsage, at mænd i højere grad vurderer, at ofrene for især voldtægt burde have undgået risikoen, hvorfor mænd i højere grad victim blamer end kvinder. Offerrapporten viser desforuden, at 31 pct. af de voldtægter, der blev rapporteret i 2008-2012 blev begået af en ukendt gerningsperson. Heraf blev 36 pct. af disse tvangssamlejer begået i offerets egen bolig, mens 16 pct. af dem foregik på offentlige steder. Hertil blev 28 pct. af voldtægterne begået i forbindelse med fest (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 108-109). Dette viser endvidere at, det at være sent ude om aftenen, deltage i fest og alkohol kan indgå som en del af forståelsen af risikoadfærd. Det kan indvirke på mænds forståelse af, hvordan de kvindelige ofre burde have forudset disse faktorer for at blive offer, hvorfor de har en større tendens til at victim blame.

Analysen viste ydermere, at kvinder i mindre grad victim blamer end mænd. Kvinderne vil ligesom mændene relatere sig til den rolle, der ligger nærmest den kvindelige identitet. Kvinder vil i højere grad kunne identificere sig med offeret – både det mandlige og kvindelige. Rollen som offer kan betragtes som en svagere og mindre voldelig karakter, hvilket ligger nærmere den feminine identitet.

Endvidere kan kvinders lavere tilbøjelighed til at victim blame også skyldes deres syn på dem selv, som et muligt offer. Voldtægtstemaet indeholder især kvindelige ofre, hvorfor disse i højere grad kan identificere sig med offeret – og ikke blot den generelle offerrolle. Hertil viser Offerrapporten fra 2013, at især unge kvinder er i større risiko for at blive udsat for voldtægt (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 114). Med kvinders øget udsathed for voldtægt kan det antages, at de derfor i højere grad kan relatere sig til denne type af ofre (Fox & Cook, 2011: 3408).

Der er ingen signifikant forskel mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at victim blame ofre for partnervold. Partnervold kan betragtes som et afvigende område at relatere sig til. For mange, både mænd og kvinder, er det svært at relatere til, hvorfor en kvinde ikke forlader sin voldelige partner, hvis man ikke selv kender til eller har en relation til partnervold.

Regressionsanalysen viste, at personer, som har været offer for partnervold, i mindre grad victim blamer end de, der ikke har været offer for partnervold.

Mændene vil i endnu lavere grad kunne identificere sig med offeret for partnervold, da dette ligger meget fjernt den maskuline identitet. Desforuden tager mange kvinder stærkt afstand fra partnervold, selv ofrene for dette, da ingen forventer at det bliver en aktuel situation for dem, da partnervold er uforeneligt med ens selvbillede (Bo, 2013: 187). Dette resulterer i, at både kvinder og mænd kan føle sig stærkt distanceret til netop ofre for partnervold, da det kan være et uhåndgribeligt emne. Dette kan være årsagen til, at regressionsanalysen ikke viste nogen signifikant forskel på mænd og kvinder.

Hypotese 1: mænd er mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder, kan i nogen grad bekræftes.

Det er gennem analysen illustreret, at mænd overvejende er mere tilbøjelige til at victim blame følgende: alle ofrene for kriminalitet, ofre for voldtægt samt ofre for indbrud og røveri. Ingen af analyserne viste, at kvinder var mere tilbøjelige til at victim blame.

Hypotese 2

Ældre er mere tilbøjelige til at victim blame end yngre.

Analysedel 2 har vist forskellige resultater i forhold til aldersgruppernes tendens til at victim blame. Hvis der ikke skelnes mellem kriminalitetsformerne demonstrerede model 1 signifikant forskel på yngre og ældres tilbøjelighed til at victim blame.

Temaet vold i nattelivet viste, at yngre i højere grad victim blamer end ældre gør. Endvidere blev det konstateret, at ældre i højere grad victim blamer ofre for voldtægt, end yngre gør.

Alle kriminalitetsformer samlet, partnervold samt indbrud og røveri viste ikke nogen signifikant forskel på køns relation til victim blame. Den samlede regressionsanalyse for ofrene, der befinder sig i offentlig rum illustrerede, at yngre victim blamer oftere end ældre.

I regressionsanalyserne er det anskuet, at der er ikke er betydelig stor forskel på alderskategorierne sandsynlighed for at være *enige*, hvorfor de bliver insignifikante i modellerne. Dette kan skyldes de meget små forskelle, der er på besvarelsene af *enig*-kategorierne, hvilket er konstateret i den bivariate analysedel.

Hvorfor er yngre mere tilbøjelige til at victim blame ofre for vold i nattelivet?

Offerrapporten fra 2013 illustrerer, at ældre i meget begrænset omfang bliver udsat for kriminalitet, hvortil yngre er i større risiko grundet deres livsstil og adfærd. Det var forventet, at yngre i højere grad kunne identificere sig med offeret, hvorfor yngre i mindre grad ville victim blame.

Årsagen til yngres victim blame af ofre for vold i nattelivet kan tilknyttes deres mere restriktive holdninger til sanktioner. Forskning viser, at yngre, oftere end ældre, udviser en mere streng holdning til straf. Flemming Balvigs undersøgelse af danskernes syn på straf illustrerer, at omkring tre ud af fire af 18-29-årige generelt set går mere ind for strengere straffe, mens det kun er halvdelen af de ældre i kategorien 50+ (Balvig, 2006: 18). Med yngres hårdere syn på straf kan det antages, at unge i større grad har et mere restriktivt syn på offeret, end ældre har. Det kan hertil vurderes, om unge følgelig betragter skyld som mere absolut og individuelt. Denne holdning til sanktioner og skyld kan derfor bidrage til en forståelse af yngres højere tendens til at victim blame ofre for vold i nattelivet. Den restriktive holdning til sanktioner og skyld kan medføre, at yngre i højere grad betragter offeret som en del af skylden, og i nogen grad burde have undgået risikoen for at blive offer. Dertil kan det også anskues, at yngre i højere grad end ældre befinder sig i nattelivet. Det kan derfor

antages, at de kender til risikoadfærden, som i højere grad gør individer til ofre i nattelivet. Dette betyder ydermere, at yngre i højere grad ikke betragter ofrene som *ideelle ofre*, da de selv indgår i en risikoadfærd, som ofte spiller en rolle i udsagnene tilhørende vold i nattelivet.

Hvorfor er ældre mere tilbøjelige til at victim blame ofre for voldtægt?

Årsagen til ældres tilbøjelighed til at victim blame voldtægtsofre kan anskues ud fra perspektiver på værdiforskydninger. Yngre og ældres værdier kan betragtes som værende forskellige grundet udviklingen til det senmoderne samfund (Gundelach, 2001: 61). Peter Gundelach arbejder med hypotesen om, at sammenhængen mellem befolkningens baggrundsvariable og værdierne bliver mindre i det senmoderne samfund (Gundelach, 2001: 70), hvorfor der kan være tale om spredninger i aldersgrupperes vægtning af forskellige værdier. Værdiforskydninger kan være årsagen til, at ældre i højere grad victim blamer ofre for voldtægt. De ældre kan betragtes som havende mere konservative og traditionelle holdninger til, hvori et ægteskab eller partnerskab skal bestå. Samfundets værdiforskydninger kan forårsage, at alderskohorterne kan få en spredning i værdier, hvilket kan give de yngre mere senmoderne holdninger til eksempelvis parforhold og seksuel samvær.

De ældres mere traditionelle holdninger til parforhold og seksuel samvær kan bunde i en anderledes forståelse af, hvad man som især kvinde, skal finde sig i fra en partner.

De traditionelle familieværdier bunder i en forståelse af parforholdet opbygget som den patriarkalske familie, hvor manden er den dominerende (Gundelach, 2001: 99). Derfor kan værdiforskydningerne forårsage, at ældre i højere grad kan have holdningen om, at en kvinde skal have sex med sin partner, uanset lysten hertil.

Dette skal dermed ikke forstås som, at ældre i højere grad bifalder voldtægt. Det senmoderne samfund indeholder andre værdier for, hvordan et ægteskab skal være, sammenlignet med hvad de ældres værdier kan tilknyttes. Af denne baggrund kan det formodes, at ældre derfor kan udtrykke en alternativ holdning til eksempelvis voldtægt i et partnerskab.

Derudover kan det også diskuteres, hvorvidt voldtægt i sig selv har ændret karakter gennem tiden. Dette indebærer eksempelvis, at tvunget seksuel samvær i et parforhold sjældent blev betragtet som voldtægt tidligere. Det forekom, men det var ikke en betydelig anmeldt kriminalitetsform. I dag er voldtægt væsentlig mere diskuteret og aktuelt set i perspektiv af fremmede, der voldtager fremme-

de, men især også voldtægt i parforhold. Dette kan derfor også være en relevant indsigt i, hvorfor yngre og ældre victim blamer ofre for voldtægt forskelligt.

Hypotese 2: Ældre er mere tilbøjelige til at victim blame end yngre kan ud fra ovenstående ikke bekræftes. Regressionsanalyserne har vist forskellige tendenser angående alders relation til victim-blaming. Ældre er mere tilbøjelige til at victim blame ofre for voldtægt. Mens yngre er mere tilbøjelige til at victim blame ofre for vold i nattelivet.

Differentieres der ikke mellem kriminalitetsformerne er der ingen overordnet signifikant forskel på yngre og ældres tilbøjelighed til at victim blame.

Hypotese 3

Der er større tilbøjelighed til at victim blame, hvis offeret har en livsstil, hvor de bruger mere tid i det offentlige rum.

Hypotese 3 tager udgangspunkt i Livsstilsmodellen, hvor de som ofte bruger tid i offentlig rum er i større risiko for at blive ofre. Af denne årsag antages det, at respondenterne ville være mere tilbøjelige til at victim blame netop disse ofre.

Ni ud af 19 udsagn indeholder faktorer, der relaterer sig til forståelsen af *det offentlige rum*, såsom alkohol, fest, slagsmål og udfordrende påklædning. Endvidere er det indforstået i disse udsagn, at ofrene befinder sig i det offentlige rum, frem for i eget hjem.

Når alle udsagn samles til to variable: de der har offentlig rum som faktor, og de som ikke har, kan en forskel i tendensen til at victim blame konstateres.

Tabel 5.29. Frekvenstabel over de to samlede variable, der indikerer om ofrene befinder sig i det samlede rum eller ej, pct.

	Befinder sig i det offentlig rum	Befinder sig ikke i det offentlig rum
Enig	30,4	23,7
Ikke enig	69,6	76,3
Total	100	100

Tabel 5.29 fastslår, at knap en tredjedel (cirka 30 pct.) victim blamer ofre, der befinder sig i det offentlige rum. Til sammenligning er det omtrent en fjerdedel, der victim blamer ofre, der ikke opholder sig i det offentlige rum i udsagnene.

Offerrapporten fra 2013 anskuer desforuden, at en stor del af den begåede kriminalitet, sker i de sene aften-og nattetimer. Dette tilknyttes Livsstilsmodellen, hvor sandsynligheden for at blive offer øges, hvis meget tid bliver brugt på offentlige steder i dette tidsrum. Derudover viser Offerrapporten ligeledes, at 40 pct. af den vold, der begås, sker på en offentlig vej/gade, mens blot 10 pct. foregår i offerets bolig (Balvig, Kyvsgaard & Boesen, 2013: 61).

Model 17 i regressionsanalysen viste ydermere, at yngre i højere grad victim blamer ofre, der tilbringer tid i det offentlige rum, end ældre gør.

En gennemgående faktor i udsagnene er alkohol, som i dette speciale desforuden tilknytter sig til betegnelsen *det offentlige rum* og risikoadfærd. Det er gennem analyserne konstateret, at victim blame er højere ved et beruset offer, end et ædru offer (jf. tabel 5.13 og 5.15).

Ifølge Livsstilsmodellen og Offerrapporten er alkohol en af de faktorer, der ofte spiller en rolle i kriminelle handlinger. Alkohol kan deraf være årsag til større tilbøjelighed til at victim blame ofrene, hvis de har en livsstil, som gør dem mere udsatte. Det kan derfor konkluderes, at nogle udsathedsfaktorer kan spille en betydelig rolle, såfremt et offers skyld skal vurderes. Hvis offeret tilbringer meget tid blandt fremmede (jv. kapitel 2 – Teori, antagelse 6) er det i højere risiko for at blive udsat for kriminalitet. Aktiviteter med risikable relationer, hvor alkohol og fremmede mennesker gør sig gældende, kan beskues som risikoadfærd, offeret skulle have undgået. Victim blame kan dermed afhænge af, i hvilken grad offeret kunne have undgået den kriminelle handling.

Alkohol kan betragtes som en absolut faktor i synet på ofre, da et beruset individ i højere grad kan være et let og tilgængeligt offer.

Livsstilsmodellens 8. antagelse indikerer, at gerningsmanden søger at finde det rette offer, som i mindre grad er i stand til at gøre modstand. Dertil kan påvirkning af alkohol betragtes som en stor risikoadfærd, hvorfor disse ofre i højere grad bliver udsat for victim blame. Offerrapporten viser ydermere, at personer der ofte er ude i aften timerne og deltager i fester er mere udsatte for vold på offentlige steder (Balvig, Kyvsgaard & Pedersen, 2013: 84). Samlet set kan individer betragtes som værende i større risiko for at blive ofre, hvis de er berusede. Vurderingen af disse ofre kan derfor relateres til Nils Christies forståelse af det ideelle offer. Teorien bygger på, hvad der gør et offer

troværdigt. Hertil har alkohol en negativ rolle, da et beruset offer mindsker dets troværdighed, hvorfor fremstillingen som offer kan synes sværere at opretholde overfor samfundet. Derudover er et afkravende til det ideelle offer desforuden, at individet skal befinde sig steder, hvor det giver mening at være – og være i gang med respektable opgaver. Ofrenes tilstedeværelse i det offentlige rum indebærer ofte barer og fester, hvilket må antages at være imod kravet for det ideelle offer.

Af disse årsager kan det derfor begrundes, hvorfor berusede ofre, og ofre som befinder sig i offentligt rum, i højere grad victim blames end de andre ofre.

Endvidere er der lokaliseret forskelle i synet på kvindelige og mandlige ofre, hvis de færdes på offentlige steder.

Udsagnet omhandlende ædru ofre viste, at det mandlige offer i højere grad bliver udsat for victim blame end det kvindelige offer. Det ideelle offer kan i nogen grad relateres til den kvindelige kønsrolle. Offeret skal, ifølge Nils Christie, være svagt, hvor gerningsmanden skal være stor, ond og ukendt. Hans modsvar til det ideelle offer indeholder netop et mandligt offer, der bliver slået i en bar af en bekendt. Det kan tolkes således, at et kvindeligt offer er væsentlig mere ideelt end et mandligt offer. En kvinde er i mindre grad i stand til at beskytte sig selv mod en mandlig gerningsmand, hvortil en gerningsmand derfor i højere grad vil syne stor og ond.

Teorien om det ideelle offer kan derfor bidrage til en forståelse af, hvorfor der i højere grad forekommer victim blame mod ofre, der befinder sig i det offentlige rum, samt mandlige ofre frem for kvindelige.

Hypotese 3: Der er større tilbøjelighed til at victim blame, hvis offeret har en livsstil, hvor de bruger mere tid i det offentlige rum kan ud fra ovenstående bekræftes. Gennem de statistiske analyser kan det anskues, at man i højere grad victim blamer ofre, som har befundet sig i det offentlige rum, drukket alkohol eller gået udfordrende klædt. Dertil viser analyserne også, at kvindelige ofre i mindre grad victim blames end mandlige ofre.

Victim blame

Hvordan er victim blame som fænomen kommet til syne i denne undersøgelse og i hvilket omfang finder det sted?

Figur 5.1 i analysedel 1 viser fordelingen af svar på de 5 svarkategorier ud fra de 19 udsagn. Det illustreres, at *helt enig* aldrig er den kategori med den største procentvise besvarelse, hvorimod *helt uenig* generelt set vægtes højest. Figuren illustrer ydermere, at victim blame finder sted, men det er overvejende holdningen, at ofrene er uden skyld i de hændelser, der er hændt dem.

Den samlede svarkategori *enig* fordelt på temaerne, viser en større spredning af fænomenet victim blame, jf. tabel 5.30, der illustrerer, at den største gennemsnitlige procentbesvarelse af en samlet *enig* kategori er vold i nattelivet. Respondenterne er generelt mest tilbøjelige til at victim blame ved kriminalitetsformen vold i nattelivet. Det kan dertil konstateres, at voldtægt er den kriminalitetsform, hvor færrest er tilbøjelig til at victim blame.

Samlet kan det overordnet konkluderes, at omtrent hver fjerde victim blamer.

Tabel 5.30. Gennemsnitlig besvarelse af *enig* kategorien, afrundet i pct.

Tema	Enig
Vold i nattelivet	37
Voldtægt	15
Partnervold	27
Tyveri og røveri	24
Samlet gennemsnit	26

Analysen har vist, at victim-blaming kan betragtes som et reelt fænomen i denne stikprøve. Det kommer til udtryk gennem respondenternes tilbøjelighed til at være *enige*, hvor de tillægger offeret en del af skylden. Victim blame blandt voldtægts ofre ses i lavere grad end de andre kriminalitetsformer, hvortil årsagen kan diskuteres i lyset af det ideelle offer. Voldtægts udsagnene bygger på et kvindeligt offer og en mandlig gerningsmand, hvilket indgår i de fem kriterier for det ideelle offer. Kriterierne baseres på et uskyldigt og svagt offer for en gerning, som ikke findes acceptabel. Voldtægt kan derudover også betragtes som en meget alvorlig forbrydelse, hvilket muligvis influerer på, at der i mindre grad vil forekomme victim blame af ofre for denne kriminalitetsform.

Det var forventet, at vold i nattelivet ville have højere besvarelse af *enig* kategorien, da disse udsagn i højere grad indeholder et mandligt offer, alkohol og øvrig risikoadfærd end voldtægt og partnervold gør. Derudover kan det også antages, at vold i nattelivet i nogen grad kan betragtes som mere acceptabelt, hændeligt eller tilfældigt, end voldtægt og partnervold.

Tabel 5.31 illustrerer, hvorvidt respondenterne kender en, som har været udsat for vold i nattelivet, voldtægt eller partnervold. Som det kan fremgår kender mere end en tredjedel et voldsoffer, mens væsentlig færre kender et offer for voldtægt og partnervold. Dette viser endvidere, at respondenterne i højere grad har kendskab til vold i nattelivet, hvilket kan forårsage, at vold i nattelivet er mere accepteret.

Tabel 5.31. Frekvenstabel for variablene: kender offer for vold, kender offer for voldtægt og kender offer for partnervold, pct.

	pct.
Kender offer for vold	
Ja	37,9
Nej	61,1
Total	98,4
Kender offer for voldtægt	
Ja	6,5
Nej	91,9
Total	98,4
Kender offer for partnervold	
Ja	18,9
Nej	79,5
Total	98,4

Det har vist sig, at flere victim blamer ofre for partnervold end hvad, der var forventet. Det var forventet, at partnervold og voldtægt ville ligge relativt jævnt, set i perspektiv af victim blaming, da disse to temaer netop adskiller sig fra vold i nattelivet.

Udsagnene omhandlende partnervold præsenterer dog en anden karakter end voldtægtsudsagnene, hvor offeret og gerningspersonen er i et forhold når det drejer sig om partnervold, hvilket ikke er

tilfældet med alle voldtægtsudsagnene. I eksempelvis udsagnet ”*En kvinde, som ikke forlader sin voldelige partner, er i nogen grad selv skyld i, at hun igen udsættes for vold*”, er lidt over en tredjedel af respondenterne *enige*. Som nævnt i metodekapitlet, er partnervold også i højere grad en gråzone. Det kan formodes, at det er vanskeligere for personer at identificere sig med et offer for partnervold, end et voldtægtsoffer. Årsagen kan være en forventning om, at udsættes man selv for partnervold ville man med det samme forlade den voldelige partner, hvorimod voldtægt kan virke mere uforskyldt. Deraf kan det betyde, at de i højere grad victim blamer ofre for den gentagende voldelige situation, når offeret har muligheden for at forlade partneren. Dog er partnervold aldrig så sort-hvid i praksis.

Victim blame er et fænomen, som har gjort sig gældende i denne undersøgelse. Undersøgelsen har konstateret, at respondenterne overvejende er *uenige* i, at ofre selv har en del af skylden, dog konstateres der altid en vis procentdelt som er *enige*.

KAPITEL 6 – KONKLUSION

Denne opgave har taget udgangspunkt i victim blame og hvordan dette kommer til syne blandt individers holdning. Der er gennem præsentationen af tidligere forskning og litteratur på området vist statistiske sammenhænge mellem forskellige baggrundsvariable og i hvilken grad individer har tendens til at victim blame. Med disse sammenhænge som baggrundsviden var ønsket at teste, hvorvidt dette også gør sig gældende i en stikprøve foretaget blandt yngre og ældre.

Hvilke forhold spiller ind på victim-blaming og hvordan forholder det sig til kriminalitetsformerne?

Ovenstående problemformulering blev primært konstrueret ud fra, hvilket forskning, der blev lokaliseret inden for området *victim blame*.

Alder og køn har begge vist en relation til, hvordan victim blame kommer til syne. Når der ikke skelnes mellem kriminalitetsformerne er mænd mere tilbøjelige til at victim blame end kvinder. Er der tale om køn, victim blamer mænd overvejende under temaerne voldtægt samt indbrud og røveri. Køn spillede ikke en rolle for temaet vold i nattelivet og partnervold.

Alder har en relation til victim blame ofre for vold i nattelivet og ofre for voldtægt. Ældre victim blamer i højere grad ofre for voldtægt, mens yngre victim blamer ofre for vold i nattelivet. Alder havde ingen signifikant rolle i forhold temaerne partnervold, indbrud og røveri og når der ses på alle kriminalitetsformer samlet.

Tabel 5.32 viser en oversigt over, hvordan victim blame er kommet til syne i de to analysedele fordelt på alder og køn.

Tabel 5.32. Forekomst af victim blame fordelt på analysemetode og tema.

	Bivariat		Regression	
	Alder	Køn	Alder	Køn
Alle kriminalitetsformer	Ældre	Mænd		Mænd
Vold i nattelivet	Yngre	Mænd	Yngre	
Voldtægt	Ældre		Ældre	Mænd
Partnervold	Ældre	Mænd		
Indbrud/røveri	Ældre	Mænd		Mænd
Offentlig rum			Yngre	

Generelt set resulterer undersøgelsen i, at mænd overordnet victim blamer mere end kvinder.

Udover køn og alder er der også testet for sammenhæng mellem 12 variable, som indeholder respondentens og deres bekendtes udsathed for kriminalitet. Det var forventet, at individer som har været ofre eller har kendskab til ofre er mindre tilbøjelige til at victim blame.

Der er identificeret meget få signifikante sammenhænge mellem de 12 baggrundsvariable og de 19 udsagn i krydstabuleringen, hvortil regressionsmodellerne har vist forskellige tendenser angående disse baggrundsvariable. Det har derfor været vanskeligt at give et entydigt svar på, hvordan disse relateres til forklaringen af victim blame.

Der er vist signifikante sammenhænge i otte tilfælde i regressionsanalyserne, hvis man kender et offer, men sammenhængene går i forskellige retninger. I fem ud af disse otte tilfælde victim blamer de, der kender et offer, i højere grad.

Desforuden er der vist tre signifikante sammenhænge med dem, som selv har været offer. I to ud af disse tre tilfælde victim blamer de, der selv har været offer, i mindre grad.

Det var forventet, at de 12 baggrundsvariable ville spille en langt større rolle i analyserne. Men det kunne tidligt konstateres, at der var meget få sammenhænge i den bivariante analyse. Det kan diskuteres, hvorfor der ikke er tale om flere sammenhænge. Det fremgår af frekvenstabellerne, at meget små andele har svaret *ja* til at de selv har været, eller kender et offer, for de udvalgte kriminalitets-

former. Af denne årsag kan det derfor forårsage, at der ikke vil være betydelige signifikante sammenhænge med disse 12 variable og udsagnene.

Victim blame forekommer i denne undersøgelse, da flere af de adspurgte har erklæret sig *enig* i, at ofrene har en del af skylden. Det er konstateret, at omtrent hver fjerde person victim blamer. Samlet set er overvægten af besvarelsenerne stadig at finde i *uenig* kategorierne, hvor ved eksempelvis vold i nattelivet, er det tættere på en ligevægt mellem *enig* og *uenig*.

Ovenstående resultater fremsat i dette speciale har en vis overensstemmelse med, hvad der har været inspiration og baggrund for denne undersøgelse. Undersøgelserne, som ligger til baggrund er: *Is Knowledge Power? The Effects of a Victimology Course on Victim Blaming* af Kathleen A. Fox & Carrie L. Cook samt *The Blameworthy Victim: Domestic Violence Myths and the Criminalization of Victimhood* af Christina Policastro & Brian K. Payne.

Forskellene mellem disse undersøgelser og specialets resultater består overvejende af metodiske betingelser omhandlende sample, spørgeskemaet og formålet med undersøgelserne.

Begge undersøgelser viste, at mænd i højere grad victim blamer end kvinder, hvilket er samme resultat specialet har vist. Undersøgelsen af Fox og Cook viste en meget entydig tendens, hvor undersøgelsen af Policastro og Payne viste en lidt mindre entydig tendens til at mænd victim blamer ofre for partnervold i højere grad end kvinder. Endvidere har dette speciale gennem analysen vist, at ved signifikante sammenhænge er det altid mænd, der i højere grad victim blamer end kvinder.

Angående alder har ingen af de to undersøgelser fået signifikante resultater, hvorfor de ikke konkluderer noget konkret om alders relation til victim blame. Specialet har dog vist, at der er signifikant forskel på de to gruppers tilbøjelighed, men at det ikke forholder sig ens, men derimod differentieres af kriminalitetsformen. Ældre victim blamer i højere grad voldtægtsofre, mens yngre victim blamer ofre for vold i nattelivet mere end ældre gør.

Policastro og Paynes undersøgelse og dette speciale har en stor forskel i samplestørrelsen, hvor deres undersøgelser indeholder 370 respondenter – mod specialets 182 respondenter. Med et større sample øges sandsynligheden for repræsentativitet desuden, hvorfor deres undersøgelse i højere grad kan generaliseres, modsat dette speciale. Specialets datagrundlag er, som tidligere nævnt, ikke tilfældigt indsamlet og er blot en stikprøve med henblik på at få et indblik i, om victim blame er et aktuelt fænomen. Dette medfører også, at specialets resultater i ringere grad kan generaliseres, hvil-

ket Policastro og Paynes i langt højere grad kan. Endvidere illustreres en forskel i indsamling af respondenter, da de tidligere undersøgelser er udformet udelukkende blandt studerende, hvilket ikke giver en betydelig stor aldersspredning, hvor specialet derimod har fokus på to aldersgruppers tilbøjelighed til at victim blame.

Formålet med undersøgelserne er også forskelligt fra formålet med dette speciale, hvilket medfører en forskel i, hvordan resultaterne skal anvendes.

Fox og Cook's undersøgelse har til formål at undersøge om kriminologikurser har påvirkning på, om universitetsstuderende victim blamer. Af denne årsag sammenlignes to grupper af studerende: kriminologistuderende og studerende på andre kurser. Policastro og Payne undersøger universitetsstuderendes syn på kvinder, som bliver i voldelige forhold. Indeværende speciale har formålet om at undersøge, hvorvidt victim blame forekommer og i så fald om især alder og køn relateres til dette. Spørgeskemaernes udformning er endnu en metodisk forskel, hvilket danner grundlag for undersøgelserne. Datagrundlaget i specialet relateres i høj grad om det anvendte spørgeskema i Fox og Cook's undersøgelse, hvor Policastro og Paynes undersøgelse er fokuseret udelukkende på kvindelige ofre for partnervold.

Specialet og de andre undersøgelser har dog én ting til fælles: victim blame forekommer i nogen grad. Dette betyder, at verden ikke er sort-hvid, men en gråzone kan konstateres, hvor personer tildele ofre en del af skylden, når der er begået en kriminel handling imod dem.

Victim blaming kan være problematisk i flere henseender. Offentligheden eller omgivelsernes victim blame vil inkludere negative holdninger mod ofre, som eksempelvis fordømmelse, mistro og skyld – dette kan medføre en vis passivitet fra offentlighedens side til at reagere på et offers fortælling. Tendens til victim blame, kan også have seriøse virkninger for offerets måde at komme sig efter den kriminelle handling. At offentligheden bebrejder offeret kan hertil hæmme dets tilpasning til hverdagen og dermed øge de negative og skadende effekter som hændelsen har haft (Fox & Cook, 2011: 3420). Victim blame kan også lede til en form for stempeling, som bunder i at betragte ofre som delagtige i de begåede kriminelle handlinger, når der victim blames. Dette kan resultere i at fastholde individet i at føle sig skyldig i offerrollen og derfor forårsage en yderligere skade mod offeret (Policastro & Payne, 2013: 342).

Victim blame kan være relevant for anmeldelser af forbrydelser til politiet. Det er ikke ubetydeligt for ofre, hvis en større del af samfundet anser, at ofre selv har en del af skylden. Offerrapporten viser, at kun hvert fjerde tvangssamleje bliver meldt til politiet, hvor hvert tiende udtrykker, at hændelsen ikke er meldt grundet skyld, skam eller fordi offeret selv lagde op til det. Dette er en af følgerne ved victim blame, hvor det kan forårsage, at ofre i mindre grad vil anmelde kriminelle hændelser til politiet. Nogle kvindelige ofre for partnervold føler ofte skyld og skam, hvilket kan afholde dem fra at anmelde den voldelige partner. Victim blame kan derfor afholde ofre eller *overlevere* fra at fortælle deres historie, hvilket kan medføre, at væsentlig flere kriminelle ikke bliver dømt alene af den årsag, at offeret frygter victim blame. Victim blame kan i nogle tilfælde medføre større *self-blame*, som derfor gør, at offeret ikke anmelder forbrydelsen, hvilket kan medføre flere ofre for kriminalitet i samfundet.

Victim blame kan også betragtes som en reaktion på individets frygt. Jo mere uskyldigt et offer er, jo mere truende er de. Ofre kan betragtes som værende truende mod menneskers forståelse af, at verden er et sikkert og moralsk sted, hvor gode ting sker for gode mennesker, mens dårlige ting sker mod dårlige mennesker. Hvis der er tale om *det ideelle offer* betyder det, at dårlige ting kan ske mod gode mennesker, hvilket danner grundlag for tanken om, at ingen er sikre. Dette kan resultere i, at victim blame kan være en form for reaktion mod, at kriminelle ting forekommer, både mod gode og dårlige mennesker, hvorfor det er lettere at give ofrene en del af skylden for at bevare ideen om, at dårlige ting kun sker mod de mennesker, som selv har en del af skylden.

Omtrent hver fjerde victim blamer hvorfor det ikke er ubetydeligt. Det er et alvorligt og omkostningsfuld fænomen, som kan have store negative konsekvenser for de ofre, som bliver udsat for victim blame og dertil, at kriminelle ikke bliver dømt for deres handlinger.

LITTERATUR

- Agresti, Alan & Barbara Finlay (2008) *Statistical Methods for the Social Sciences*. Pearson Education, 4. udgave, Edinburgh.
- Balvig, Flemming, Britta Kyvsgaard & Anne-Julie Boesen Pedersen (2013) *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 1995-96 og 2005-12*.
- Balvig, Flemming (2006) *Danskernes syn på straf*. Det Juridiske Fakultet. Københavns Universitet.
- Bo, Inger Glavind (2013) *Det sker ikke for mig – unge kvinders fortællinger om kærestevold*. Dansk Psykologisk Forlag. Printet i Viborg.
- Bryman, Alan (2012): *Social research methods*. 4. Udgave, Oxford University Press.
- Christie, Nils (1986) The Ideal Victim (s.17-30) i Ezzat A. Fattah (red): *From Crime to Policy to Victim Policy – Reorienting the Justice System*.
- De Vaus, David (2011) *Research Design in Social Research*. Great Britain: SAGE Publications. Side 170, 172.
- DST.A: ”STRAF 5: Ofre for anmeldte forbrydelser”. Danmarks Statistisk. Opgørelse foretaget ved valg af ”ofre i alt” og ”voldofre i alt” og ”2015”: <http://www.danmarksstatistik.dk/da/Statistik/emner/kriminalitet/ofre-for-anmeldte-forbrydelser>
(Sidst lokaliseret d. 20. juli 2016).
- DST. B: ”STRAF 5: Ofre for anmeldte forbrydelser”. Danmarks Statistik. Opgørelse foretaget ved valg af ”ofre i alt” og ”2008-2015”: <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/saveselections.asp>
(Sidst lokaliseret den 20. juli 2016).
- DST. C: ”STRAF 5: Ofre for anmeldte forbrydelser”. Danmarks Statistik. Opgørelse foretaget ved valg af ”Ofre for voldsforbrydelser i alt” og ”Voldtægt i alt” og ”2012”: <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/saveselections.asp>
(Sidst lokaliseret den 20. juli).
- Fox, Kathleen A. & Carrie L. Cook (2011) *It Knowledge Power? The Effects of a Victimology Course on Victim Blaming*.

- Gerber Gwendolyn L., Joseph M. Cronin & Heidi J. Steigman (2004) *Attributions of Blame in Sexual Assault to Perpetrators and Victims of Both Genders*.
- Gundelach, Peter (2011) *Små og store forandringer – Danskernes værdier siden 1981*. København, Hans Reitzel Forlag.
- Hindelang, Michael J., Michael R. Gottfredson & James Garofalo (1978) *Victims of Personal Crime: An Empirical Foundation for a Theory of Personal Victimization*. Ballinger Publishing Company, Cambridge, Mass.
- Klement, Christian (2011) *Samfundstjeneste – En effektevaluering*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- McEvoy, Kieran & Kirsten McConnachi (2012) *Victimology in transitional justice: Victimhood, innocence and hierarchy*.
- OID, Offerrådgivning i Danmark (2012) *Årsrapport 2012. Offerrådgivning i Danmarks egen udgivelse*.
- Policastro Christina & Brian K. Payne (2013) *The Blameworthy Victim: Domestic Violence Myths and the Criminalization of Victimhood*.
- Schafer, Stephen (1968): *The Victim and his Criminal – a Study in Functional Responsibility*.
- Strobl, Rainer (2004) *Construction the Victim: Theoretical Reflections and Empirical Examples*.
- Wad, Peter (2000) *Komparation i kritisk realistisk perspektiv*, i *Dansk Sociologi*, Årgang 11, nr. 3, s. 7-28.
- Wallace, Harvey & Cliff Roberson (2015): *Victimology – Legal, Psychological, and Social Perspectives*.

OVERSIGT OVER BILAG

Bilag 1 er vedhæftet specialet, mens bilag 2-4 foreligger i separat fil.

- ❖ Bilag 1: Spørgeskema
- ❖ Bilag 2: Alder i tre kategorier
- ❖ Bilag 3: Oversigt over sammenhænge med de 12 variable angående respondent og bekendtes udsathed for kriminalitet
- ❖ Bilag 4: Start og slutmodeller fra analysedel 2.

BILAG 1 – SPØRGESKEMA

Velkommen til undersøgelsen!

Denne undersøgelse er 100% anonym og skal bruges til at vise, hvordan vi ser på ofre for kriminalitet.

Du vil først blive bedt om at besvare nogle få faktuelle spørgsmål om dig selv.

Dernæst vil du blive bedt om at tage stilling til nogle udsagn. Det er din egen personlige mening, jeg er interesseret i. Og husk: der er ingen rigtige eller forkerte svar!

Med venlig hilsen og tak for hjælpen

Sabine

Hvad er dit køn?

- ☐ Kvinde
☐ Mand

Hvad er din alder?

_____ år

Har nogen du personligt kender været offer for..

Ja

Nej

Nogen har brudt ind i

hans/hendes hjem og stjålet
genstande

☐☐

Nogen har stjålet han/hendes

☐☐

	Ja	Nej
ejendele (eks. cykel, pung, telefon mm.)		
Nogen har truet ham/hende med et våben til at udlevere penge eller genstande	☐	☐
Nogen har slået ham/hende i byen	☐	☐
Nogen har seksuelt overfaldet ham/hende	☐	☐
En partner har slået ham/hende	☐	☐

Har du selv været offer for..

	Ja	Nej
Nogen har brudt ind i dit hjem og stjålet genstande	☐	☐
Nogen har stjålet dine ejendele (eks. cykel, pung, telefon mm.)	☐	☐
Nogen har truet dig med et våben til at udlevere penge eller genstande	☐	☐
Nogen har slået dig i byen	☐	☐
Nogen har seksuelt overfaldet dig	☐	☐
En partner har slået dig	☐	☐

I de efterfølgende udsagn skal du tilkendegive **din egen personlige holdning**.

	Helt enig	Hverken Delvist enigenig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig
a) En ædru mand, som bevidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.	☐	☐	☐	☐
b) En kvinde, som ikke får sagt tydeligt nej til seksuel samvær med sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis de har sex imod hendes vilje.	☐	☐	☐	☐
c) En beruset mand, som uden at ville det, provokerer en anden mand i en bar, er i no- gen grad selv skyld i, at den anden mand slår ham.	☐	☐	☐	☐
d) En kvinde, som accepterer at gå ud med sin ekskæreste selvom hun ved, at han meget gerne vil fortsætte forholdet, er i nogen grad selv skyld i, hvis ekskæresten udsætter hende for et seksuelt over- greb.	☐	☐	☐	☐
e) De, som ikke har sikret deres bolig ordentligt, er i	☐	☐	☐	☐

	Helt enig	Hverken Delvist enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig
nogen grad selv skyld i, hvis der sker et indbrud i deres hjem.				
f) En beruset kvinde, som bevidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende.	☐	☐	☐	☐
g) En kvinde, som ikke forla- der sin voldelige partner, er i nogen grad selv skyld i, at hun igen udsættes for vold.	☐	☐	☐	☐
h) Banker, som ikke sikrer sig godt mod røveri, er i nogen grad selv skyld i, hvis de bli- ver udsat for røveri.	☐	☐	☐	☐
i) En kvinde som ved, at part- neren er tilbøjelig til at blive voldelig, når han er påvirket af alkohol, og ikke undgår ham, når han er fuld, er i no- gen grad selv skyld i, hvis han udøver vold mod hende.	☐	☐	☐	☐
j) En beruset mand, som be- vidst flirter med en anden mands kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den	☐	☐	☐	☐

	Helt enig	Hverken Delvist enigenig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig
anden mand slår ham.				
k) En beruset kvinde, som forlader en fest med en hun lige har mødt, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.	☐	☐	☐	☐
l) En mand, som er sin partner utro, er i nogen grad selv skyld i, hvis partneren bliver vred og udøver vold mod ham, når hun opdager det.	☐	☐	☐	☐
m) Den, som prøver at stoppe et slagsmål, er i nogen grad selv skyld i, at en af de invol- verede slår ham.	☐	☐	☐	☐
n) En kvinde, som går udfor- drende klædt i menneske- tomme gader midt om natten, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.	☐	☐	☐	☐
o) De, der ikke sørger for, at deres bolig virker beboet når de er ude at rejse, er i nogen grad selv skyld i, hvis der sker indbrud.	☐	☐	☐	☐
p) En kvinde, som er utro	☐	☐	☐	☐

	Helt enig	Hverken Delvist enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig
mod sin partner, er i nogen grad selv skyld i, hvis han bliver aggressiv og udøver vold mod hende.				
q) En kvinde, som har indvil- liget i sex men derefter æn- drer mening, er i nogen grad selv skyld i, hvis hun bliver voldtaget.	☐	☐	☐	☐
r) En ædru kvinde, som be- vidst flirter med en anden kvindes kæreste i en bar, er i nogen grad selv skyld i, at den anden kvinde slår hende.	☐	☐	☐	☐
s) En sund og stærk kvinde, som ikke gør fysisk modstand mod en voldtægtsmand, er i nogen grad selv skyld i voldtægten.	☐	☐	☐	☐

MANGE TAK FOR DIN DELTAGELSE!